

Velja po pošti:

Za celo leto naprej . K 28.—
za pol leta " " " 13.—
za četrt leta " " " 6-50
za en mesec " " " 2-20
za Nemčijo celoletno " 28.—
za ostalo inozemstvo " 35.—

V Ljubljani na dom:

Za celo leto naprej . K 24.—
za pol leta " " " 12.—
za četrt leta " " " 6.—
za en mesec " " " 2.—

V upravljanje prejeto mesečno K 1-70

SLOVENEK

Inserati:

Enostolpna petstvrsta (72 mm):
za enkrat po 15 v
za dvakrat 13 "
za trikrat 10 "
za večkrat primeren popust.

Poslano in rekl. notice:

enostolpna petstvrsta (72 mm)
30 vinarjev.

Izhaja:

vsak dan, izveniški nedelje in
praznike, ob 5. uri popoldne.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Rokopisi se ne vračajo; nezapiskana pisma se ne
sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74.

Političen list za slovenski narod.

Upravištvo je v Kopitarjevi ulici št. 6.
Avstr. poštne bran. račun št. 24.797. Ogrske poštne
bran. račun št. 26.511. — Upraviškega telefona št. 188.

Današnja številka obsega 6 strani.

Veliki sestanek slovenskega in hrvaškega katol. dijaštva.

Četrtek, 1. avgusta, se je slovensko in hrvaško katoliško dijaštvo zbralo v Ljubljani na kongres, ki se je začel po napovedanem programu.

Ob pol 3. uri popoldne se je vršil občni zbor »Slovenske dijaške zveze« v dvorani Ljudskega Doma. Po poročilih odbora in posameznih podružnic in pododborov ter revizorjev so sledile volitve odbora. Za predsednika je izvoljen tov. iur. Josip Basaj, podpredsednik t. iur. Ivan Mlinar, prvi tajnik tov. veter. Ivan Žgur, blagajnik t. Ivan Prijatelj, ostali odborniki so: bog. Ludvik Lederhas, bog. Andrej Gabrovšek, veter. Filip Kulterer, iur. Miloš Zavadlal.

Ob 3. uri popoldne so se zbrali vsi hrvaški dijaški sestanci v veliki dvorani hotela Union, da pregledajo delo celotne svoje organizacije v pretečenem letu in store sklepe za delo v bodočem.

Zborovanje je otvoril sklicatelj iur. I. Jelavič iz Dalmacije, nakar je bil izvoljen za voditelja shoda iur. V. Deželič, starejšina »Domagoja«. V vznesenih besedah se je zahvalil zbranemu dijaštvu na izkazani časti, izrazil svoje veselje nad tem, da bo čul tako mnogoštevilno četo somišljenikov prosto in pogumno razpravljati o delu in načrtih, na katere so on in njegovi tovariši, ko so vstopili v vrste kat. narodnega dijaštva, le s strahom upali misliti, in pozval zborujoče, da uporabijo vso svojo moč in energijo v to, da se vzgoje v poštene ljudi, ki bodo znali zatreti v sebi vsako egoistično misel in delati ter se žrtvovati z veseljem za bližnjega in s tem posredno za svoj narod. To da bo največji odpor, ki ga bodo mogli kot dijaški postaviti v svojem narodu zoper vsako tujo silo.

Član »Domagoja« Kuntarič je referiral v več kot enournem poročilu o sila zanimivem in vsestranskem delovanju sekretariata hrv. kat. narodn. dijaštva. To tajništvo je nekaka eksekutiva »Saveza hrv. kat. nar. dijaštva«, ki ga tvorijo zastopniki vseh organizacij akademičnih, bogoslovskih in srednješolskih in ki vodi celopokupno organizacijo. Namen mu je skrbeti, da se vrši vse podrobno delo v posameznih organizacijah v eni ter isti smeri, da se ohrani povsod živahnost, da se goji v organizaciji vse, kar more čim bolj usposobiti člane za boj z nasprotniki in približati katoliško narodno dijaštvo njegovim ciljem, in da prospeva in izpolnjuje svojo dolžnost strujino glasilo »Luč«. Živahno delavnost tajništva v ravnokar minulem poslovnem letu dobro označuje korespondenca. Prejel je 800 pisem, odpisal pa 1200.

Phil. Babič je podal poročilo o stanju glasila hrv. kat. narodn. dijaštva, o »Luči«. List se je razvil iz skromnih početkov v mogočno dijaško glasilo, ki izhaja sedaj v formatu političnega lista v Zagrebu po trikrat na mesec in krepko zastopa in brani koristi katoliške dijaške organizacije na vse strani. V jeseni se namerava nekoliko preosnovati, da bo še vernejši odsev vsega pestrega življenja, ki polje po organizacijah. »Luč« si je pridobila za razvoj in napredek katoliške misli med hrvaškim dijaštvom neveljnih zaslug. Zato jo referent priporoča v čim večje razširjenje in tudi v gmočno podporo s točnim plačevanjem naročnine.

Jur. Biščan je naznanil, da se bo list za mladino »Kries« jeseni fuzijoniral z listom za roditelje »Obitelj« na Reki, in prosi dijaštvo, da bi ostalo »Kriesu« tudi v novi družbi zvesto in mu nabiralo naročnikov.

Pri slučajnostih so se prebrale številne resolucije, ki so jih poslale odboru »Saveza« posamezne organizacije. Iz njih se razvidi, kako globoko pojmuje hrv. kat. narodno dijaštvo svojo nalogo med narodom, kako živo se zanima za procvit svoje organizacije in skuša različnim njenim potrebam pomagati. Tako priporoča ena resolucija, naj se skrbi za širjenje abstinentske misli in napove odločen boj pijanstvu v dijaških vrstah in drugod na Hrvaškem.

Druga resolucija želi, da se vpišejo dijaški v čim večjem številu v nabožna društva. Tretja resolucija izraža željo, da se vpelje obligatno obhajilo po vseh v »Savezu« združenih organizacijah ob gotovih praznikih. Neki organizaciji se zdi, da se je doslej v »Luči« premalo gojila apologetika in priporoča, da se tej panogi posveti večja pozornost. Dijaški naj bi tudi sami v vsakem kraju iskali stika z izobraženimi svečeniki in katoliškimi laiki, da jih le-ti v osebnih razgovorih orienirajo v važnih kulturnih vprašanjih. Izdelala naj bi se pravila za celotno organizacijo kat. nar. dijaštva in povsod naj bi se gojil v veliki meri slovenski jezik, da bo mogoče Hrvatom tem laže zasledovati gibanje slovenskega ljudstva, in isto naj bi storili mi Slovenci po svojih organizacijah z ozirom na hrvaški jezik.

Predsednikom »Saveza hrv. kat. nar. dijaštva« je bil izvoljen za leto 1912/13 med. Milan Popović. Sekretariat bo vodil iur. Julij Radočaj, »Luč« bo urejeval phil. Peter Grgec, »Krijesu« ostane urednik iur. Biščan.

Shod se je zaključil z odpevanjem »Lepe naše domovine« in z navdušenimi »živio«-klici na novega predsednika.

Zvečer se je v veliki dvorani Uniona vršil komerz, o katerem poročamo na drugem mestu.

X X X

SPORED VELIKEGA SESTANKA
slov.-hrvaškega kat. narodnega dijaštva,
ki se vrši
dne 1., 2., 3. in 4. avgusta v Ljubljani.

V petek, dne 2. avgusta:

Ob 4. uri seja slov. literarne sekcije v Rokodelskem domu:
a) Nekaj literarnih problemov (ref. g. dr. J. Šilc).
b) Smeri mlajše generacije (ref. phil. Fr. Koblar).

Zvečer ob 8. uri v Ljudskem domu: Slavnostna predstava. Igrajo slov. kat. nar. akademiki.

V soboto, dne 3. avgusta:

Ob 8. uri jutraj: sv. maša v stolnici.
Ob 9. uri dopoldne: Skupno zborovanje slov. hrv. kat. nar. dijaštva v veliki dvorani hotela Union:
a) Slov. kat. nar. dijaštvo in njegovi cilji (ref. iur. J. Basaj, »Danica«).
b) Katoliška misao u hrv.-slov. kulturnom razvoju (ref. med. M. Bašić, »Hrvatska«).
c) Slovenski duhovnik in narodno delo (bog. Ciril Kandut, Celovec).

Ob 2. uri popoldne: Seja slov. org. sekcije v Rokodelskem domu.

Ob 2. uri popoldne vzporedno v prostorih Ljudskega doma:
Sestanek hrv. bogoslova — vodi »Zbor duhovne mlad. zagrebačke«.

Sestanek franjevaških bogoslova — vodi »Duns Scot« (Zagreb).

Ob 5. uri popoldne v dvorani Ljudskega doma: Organizator. sekcija hrv. apstinentali.

Ob 8. uri zvečer: Komerz v veliki dvorani hotela Union.

V nedeljo, dne 4. avgusta:

Ob 8. uri jutraj: Izredni občni zbor »Slov. lige kat. akademikov«:
a) Dosedanje delo »Lige« (ref. med. Bolkovac, »Hrvatska«).
b) Njeni cilji za bodočnost (ref. phil. L. Sušnik, »Danica«).

Ob pol 12. uri dopoldne izlet na Bled.

Sestanek katoliško narodnih abiturientov v Kamniku.

Naši katoliško narodni abiturijenti so si izbrali letos za kraj svojega sestanka prijazno mesto Kamnik. Sestanek se je v splošno zadovoljnost vseh udeležencev in gostov zelo lepo obnesel. Zato se imamo zahvaliti predvsem naklonjenosti in ljubeznivosti našega kamniškega meščanstva. Posebno hvaležnost smo dolžni slavnemu društvu »Kamnik«, imenoma gospodoma odbornikoma kaplanu Zevniku in tajniku Jeriču ter predsedniku kamniškega okrožja »Orlov« g. Maierju, ki so sli pripravljalnemu odboru v vseh ozirom požrtvovalno na roko. Imeli smo oba dni najlepše vreme, kar je mnogo pripomoglo k lepemu uspehu naše prireditve, ki se je vršila v temle redu:

V soboto popoldne se je že pripe-
ljalo v Kamnik precejšnje število abi-

turijentov, akademikov in drugih dijakov, katere je sprejel na kolodvoru pripravljalni odbor in jih odpeljal v dvorano »Kamniškega doma«, kjer se je vršil pozdravni večer. Predsednik pripravljalnega odbora otvoril pozdravni večer s pozdravom na gospoda deželnega poslanca in kamniškega dekanu Ivana Lavrenčiča, gospoda župana dr. Julija Dereanija, g. knezoškofijskega kancelarja V. Stesko, g. podžupana J. Graška, gospodov starejšine občinskega zastopa J. Čenčiča in Gregor Kratnerja, gđ. Minko Odlasek, predsednico damskega odseka društva »Kamnik«, g. Jeriča, zastopnika društva »Kamnik«, g. Maierja, predsednika kamniškega okrožja »Orlov« ter ostalo kamniško meščanstvo, ki je tako navdušeno sprejelo v svojo sredo katoliško narodne abiturijente.

Častnim predsednikom tega večera se izvoli starejšina »Zarje« gospod Josip Puntar. Besedo poprimce gospod deželni poslanec dekan Lavrenčič, ki v toplih besedah pozdravi abiturijente in izrazi svoje veselje nad tem, da so si izbrali za svoje zborovališče dvorano »Kamniškega doma«, na katerega pročelju se bleste besede: »Z Bogom za narod!« ki so geslo katoliško narodnega dijaštva. V imenu občine prisrčno pozdravi zbrano dijaštvo gospod žup. Dereani, v imenu kamniških dam gđ. Minka Odlasek in za njo vsi ostali zastopniki društev in korporacij v Kamniku.

Po pozdravih se je razvila prav prijetna zabava pod »zelenim carovanjem« gospoda dr. Fr. Steleta. Za kratkočasje sta izborno skrbela jurist Dore Masič in tehnik V. Molka. Med odmori je svirala godba na lok in med navzočimi se je razvilo prav živahno razpoloženje, dokler ni »zeleni car«, ki si je bil med tem prisvojil diktatorsko oblast, razpustil skupščino.

V nedeljo, dne 28. julija se je pripeljalo z jutranjim vlakom poleg večine abiturijentov in drugega dijaštva tudi mnogo ljubljanskega občinstva, med njimi gospod državni in deželni poslanec Evgen Jarc, ravnatelj in občinski svetnik Jeglič z gđ. hčerka, gospod predsednik šentpeterskega Orla L. Tomažič z gospo in gđ. sestro ter načelnik P. Kržan. Došlece so pozdravili pred kolodvorom gospod podžupan Grašek, v imenu društva »Kamnik« g. Jerič ter g. Maier v imenu »Orlov«, na kar so se podali skozi mesto, ki je bilo ozaljšano z zastavami, župno cerkev, kjer je propovedoval in daroval sveto mašo gospod kaplan Zevnik. Po cerkvenem opravilu se je pričelo zborovanje v dvorani »Kamniškega doma«, katero je otvoril predsednik pripravljalnega odbora tov. abit. Stanovnik. Po pozdravu na navzoče odlične goste ter zborujoče abiturijente se je izvolilo na predlog tov. abit. Jereba sledeče predsedstvo: Tov. abit. Stanovnik (Ljubljana), za predsednika; tov. abit. Tavčar (Kranj), tov. abit. Kres (Novo mesto), gđ. Mici Ferencakova za podpredsednike; za zapisničarja tov. abit. Glažar (Trst) ter Jagodič (Celje).

Prvi je referiral tov. Vinko Tavčar (Kranj) o temi »Katoliško narodno dijaštvo in njegov poklic«. Izvajal je nekako sledeče misli: Dijaštvo je poklicano, da prevzame v bodočnosti vodilno vlogo med narodom, zato mu je treba temeljite izobrazbe. Socialno narodni moment programa katoliško narodnega dijaštva nas kliče na socialno delo. Poudarja izobrazbo duha in srca na katoliški podlagi. Temeljnost izobrazbe obstoji v samovzgoji. Katoliško dijaštvo se mora posvetiti krščanski filozofiji. Biti moramo služabniki idej, kakor pravi dr. Mahnič. Idealnost je karakteristična za katoliško dijaštvo. Naš čas nas kliče na socialno delo. Katoliško narodnemu dijaštvu ne manjka priložnosti za vršitev svojega poklica, zato naj gre med ljudi, da vidi, kje je potrebno tudi njegovo delo. Sleherni

katoliški dijak naj skuša pomagati krščanski kulturi do one veljave, katera ji gre.

Nato pride na vrsto referat tovariša Stanovnika (Ljubljana): »Katoliško narodno dijaštvo in ljudstvo«. Referent je izvajal sledeče misli: Iz ljudstva smo izšli, ljudski smo. Naše ljudstvo je globoko verno in se z ljubeznijo oklepa Kristusove Cerkve. Ako hočemo biti ljudski, moramo biti zvesti Cerkvi in domovini. Naša širša domovina je Avstrija, kateri je bilo slovensko ljudstvo vsikdar zvesto in udanc vladajoči habsburški hiši. Mi smo pošteti Avstrijci in to ostanemo! Slovenija pričakuje od nas poguma in dela. Naše delo bo posvečeno ljudstvu. Udeležiti se hočemo ljudskega delovanja na vseh poljih. Delo nas čaka v krščansko socialni zvezi, izobraževalnih društvih in telovadnih odsekih. Z brati Orli smo enega duha in enih misli! S predavanji poučujemo ljudstvo! Na gospodarskem polju hočemo posvetiti svoje sile in moči zadružni organizaciji. Ako bomo ostali zvesti krščanskim načelom, Bogu in domovini, nas bo ljudstvo z veseljem sprejelo v svojo sredo. Katoliško prepričanje ne pozna nobenih koncesij svobodomiselnosti, zato moramo biti odločni in neizprosni v boju za svetlinje naše vere in naše narodnosti. K temu referatu je posegel v debato tovariš cand. prof. Mazovec (»Danica«), ki je preciziral naše stališče do politike. Za njim se je oglašil k besedi gospod državni in deželni poslanec Jarc. Razločuje dvoje vrst ljudi. Nekateri pomišljajo in vse prekritikujejo, drugi se pa podajo takoj na delo. Obojih nam je potreba, drugih pa veliko bolj. Napake si kot prijatelji povejmo v obraz.

Ze med prvim referatom je vstopil v dvorano premišelnost in prevzvišenost gospod knezoškof dr. Anton Bonaventura Jeglič, pozdravljen od zborujočih z navdušenim ploskom in živio klici! Koncem referata je v krasnih besedah polagal abiturijentom na srce, naj pri svojem delu za ljudstvo nikdar ne izgube izpred oči našega zadnjega, najvišjega namena, ki ga nam stavi naša vera in uravnavajo vse svoje delovanje »sub specie aeternitatis«, na kar je podelil zborujočim svoj nadpastirski blagoslov.

Zadnji je referiral tovariš Velikonja (Gorica) o temi: »Katoliško narodno dijaštvo in umetnost«. Govornik se hoče omejiti na leposlovno umetnost. Poudarja vpliv moderne tuje kulture na našo literarno smer. Obžaluje, da se je naše dijaštvo za leposlovje premalo zanimalo. K debati se oglašijo tovariš cand. prof. Mazovec, ki izjavlja, da je nesmisel siliti mlade umetnike v katerokoli strujo. Umetniki morajo ravno šele ustvariti svojo strujo, primerno svojemu individualnemu razvoju. Istemu mnenju se pridruži tovariš jurist Remec (Zarja).

Pri slučajnostih se je oglašil k besedi gospod ravnatelj in občinski svetnik J. Jeglič, ki pozdravi zborujoče abiturijente v imenu »Slovenske zveze« in želi mnogo uspeha pri skupnem delu našega dijaštva s krščanskim učiteljstvom. Nato prečita predsednik došle brzojavne pozdrave. Tovariš abiturijent Sparhakl predlaga, naj se pošlje koroškim katoliško narodnim abiturijentom, zborujočim naslednje dni na Jezerskem, brzojavni pozdrav s sledečim besedilom: Abiturijentski sestanek, Jezersko. Slovenski katoliško narodni abiturijenti, zborujoči v Kamniku tovarišem v Korotanu bratski pozdrav z Bogom za narod! Predsedstvo! — Zborujoči ta predlog z navdušenjem sprejmejo in naroče predsedstvu, da ga izvrši. S pozivom: Na delo krščansko, za blagor svojega ljudstva! — zaključijo predsednik zborovanje.

Z opoldanskim vlakom se je zopet pripeljalo mnogo gostov iz Ljubljane, tako, da so bili prostori za Fr. S. Finžgarjevo igro »Naša kri«, ki je bila na

sporedu ob 4. uri popoldne, nepričakovano hitro razprodani in je moralo mnogo občinstva žal oditi, ker so bile vstopnice razprodane in dvorana napolnjena. Po kratkem pozdravu tovariša Stanovnika oriše tovariš »Daničar« Mazovec kulturno zgodovinsko ozadje Finžgarjeve igre »Naša kri«, ki so jo nato predstavljali abiturijenti pod spretnim vodstvom režiserja tovariša jurista Dore Masiča. Igralo se je prav dobro.

Po igri se je podalo občinstvo na vrt hotela »Krištof«. Predsednik abiturijentskega sestanka otvori komercijalno pozdravom na mnogoštevilne goste ter predlaga častnim predsednikom komerza gospoda deželnega poslanca dekana Lavrenčiča, katerega sprejmejo navzoči z velikim navdušenjem. Pod njegovim predsedstvom so se nato vrstili resni in zabavni govori. Na komerzu smo opazili poleg odlične kamniške gospode gospoda tovarnarja Pollaka z rodbino, gospoda ravnatelja B. Remca in g. inž. J. Remca ter mnogo drugih dragih gostov iz Ljubljane in kamniške okolice. Zbrane je pozdravil navzoči gospod župnik Vračko iz St. Ilje v Slovenskih gorah in slika lastne razmere v svoji obmejni župniji in pozivljaj navzoče, predvsem naše dijaštvo k narodno obrambnemu delu. Govor narodno obrambnega bojevnika je bil z velikanskim navdušenjem sprejet. Med odmori je svirala neumorno slavna kamniška godba na lok in pel ad hoc sestavljen mešan zbor. Žal so morali gostje iz Ljubljane z večernim vlakom oditi, dočim se je ostala družba še nekaj časa zabavala. Vrle članice damskega odseka društva »Kamnik« so požrtvovalno delovale v lično ozaljšanih pavilijonih za šopke, razglednice, jestvine in pijačo. Pavilijone so vodile gospe Julka Mächting, Mara Maier, Kunigunda Novak ter gđc. Lojzika Cerar. Neumorno so jim pomagale gospodične Fanika Kratnerjeva, Gretha Mächtingova, Urška ter Mici Prohinarjeva, Angela Verdnikova, Pepca Ogrinčeva, Anica in Mici Novakova, Pepca Cevčeva in gđc. Minka Tomažičeva iz Ljubljane. Posebej dolgujemo zahvalo Faniki Kratnerjevi ter Mici Steletovi, ki sta nam preskrbeli šopke.

Drugo postrežbo je v splošno zadovoljnost oskrbel hotelirka »Krištof« gospa Vrhovnikova.

V kar najlepšem redu se je izvršila naša prireditev in pokazala, kakšno priljubljenost uživa naše dijaštvo, zlasti naši abiturijenti pri našem ljudstvu. Našim abiturijentom bo ostalo prijazno mesto Kamnik in gostoljubnost kamniškega meščanstva gotovo v najlepšem spominu. Naj jim bo v spodbudo zavest, da jih bo slovensko ljudstvo povsod z odprtimi rokami sprejelo, ako se bodo vselej držali svojega gesla: Z Bogom za narod!

× × ×

Sestanku katoliško narodnih abiturijentov v Kamniku so došle naslednje brzojavke:

Toblach: Pozdravljena mlada katol. napredna garda, ki se pripravljaja za pot v življenje, to je za delo in boj z Bogom za ljudstvo! — Dr. Ivan Šusteršič, deželni glavar.

Gorica: Mladim vrstam mlade moči, naprej, naprej! — Lovrenin, Res, Bevk.

Ljubljana: Pridružite se vsi naši narodno obrambni armadi! Vse moči in delo narodu! — »Slovenska Straža«.

Novo mesto: Živeli neustrašeni mladi bojovníki za vero in dom! — P. Pavel.

Ljubljana. Bodoče soborilce za pravice slovenskega ljudstva iskreno pozdravlja uredništvo »Slovenca«.

Ljubljana: Katoliško narodnim abiturijentom slovenski pevski pozdrav! — Slovensko glasbeno društvo »Ljubljana«.

Razprava radi atentata na kralj, komisarija Cuvaja.

(Izvirno poročilo »Slovenca« iz Zagreba.)

Četrty dan razprave.

Močna oborožena straža kakor prve dni: na ulici, v sodnem poslopju in dvorani. Točno ob 8. uri dovede oborožena straža že zaslišane obtožence Cvičiča, Cesarca in Bublčiča.

Prihod senata.

Malo kasneje vstopi senat, sluga pa prinese korpora delicti. V dvorani je danes nekoliko živahnejše, občinstva je malo več.

Nadaljevanje zaslišavanja.

Po otvoritvi razprave se dovede Franjo Neidhardt, 18 let star, rojen v

Zagrebu, dijak VII. gimnazijskega razreda. Jako simpatičen mladenič, ki odgovarja jasno in odločno.

Popravki k izpovedbam.

Dvigne se že zaslišani Cvičič in popravlja neke navedbe obtožence Bublčiča, ki ob konfrontaciji prizna, da Cvičič trdi resnico.

Nato se preide k zaslišavanju Neidhardta. Obtožnico je razumel, a ne čuti se niti najmanj krivega. Prizna, da je dal Jukiču smodnika, ki ga ima doma, ker se bavi s pirotehniko; toda dal mu ga je le v tako neznatni količini, da je bilo izključeno, da bi s tem mogel izvesti eksplozijo.

Tortura.

Predsednik: Vi danes drugače govorite, kakor ste govorili na policiji! Obtoženec Neidhardt: Moral sem tako govoriti, kakor je v policijskem zapisniku, kajti namestnik državnega pravdnika, ki me je zaslišaval, mi je pretil ter mi zaklical, da sem lopov in strahopetec, ako ne priznam tako, kakor je on hotel. Ko pa kljub temu nisem hotel priznati, so mi odtegnili hrano in poldrug dan nisem ničesar okusil; razven tega so me zaprli v temnico. Drugi pot mi je rekel, da bom takoj spuščen na svobodo, ako povoljno izpovem. Preiskovalni sodnik tega sodišča pa mi je rekel, da ne smem drugače izpovedati kakor sem na policiji. Vse to me je zavedlo.

Na nadaljna predsednikova vprašanja odgovori, da Jukiča ni nikdar za resnega smatral in da je njegovo govorjenje o atentatu imel zgolj za širokoustenje in blebetanje.

Nato izprašuje obtoženca državni odvetnik; vidi se, da bi rad obtoženca zmedel. Toda namera se mu je ponesrečila, ker je obtoženec vse njegove sofistične zvijače krepko pobil.

Potem prično z izpraševanjem zagovorniki; dr. Prebeg stavi večinoma vprašanja, tičočja se duševnega stanja njegovega bratčena Jukiča.

Jukič in komisarijat.

Na dr. Prebegovo vprašanje odgovori Neidhardt, da je Jukič silno razdražljiv in togoten; škripal je z zobmi. Kadarkoli je Jukič govoril o komisarijatu, se je do besnosti razburil in škripal z zobmi. Obtoženec je Jukiča že zato smatral za abnormalnega, ker si je ta domišljeval, da bo vsa Hrvaška skočila na noge, kakor hitro bo izvršil atentat.

Zagreško opozicionalno časopisje.

Dvigne so zagovornik dr. Dušan Popović in obširno pripoveduje, v kako neznosnem položaju se nahaja zagr. opozicionalno časopisje glede poročanja o razpravi. Vse se konfiscira, in to večkrat zaporedoma, da je strah. S tem se docela izključuje javnost, ki bi potom časopisja mogla mnogo doprinesiti k odkritju materialne resnice. Zato stavi predlog, da se predsednik obrne na kralj. komisarija s prošnjo, da se poročila o razpravi ne konfiskujejo.

Ta predlog je državnega pravdnika silno zmedel in ko ga je predsednik pozval, naj se o tem predlogu zagovornišstva izjavi, je zamomljaj, da se ga je komaj čulo, da »ne ve, kaj bi na ta predlog odgovoril«. (Smeh v dvorani.) Nato je hotel nekaj govoriti o poročilih »Pokreta«, toda predsednik ga odločno prekinde, da to ne spada pred sodišče.

Po posvetovanju se predlog dr. Popovića odbije; predsednik odredi kratek odmor.

Šesti obtoženec.

Dovede se šesti obtoženec Kamilo Horvatin, 16 let star, rojen v Varaždinu, učenec I. tečaja trgovske akademije.

Obtožnico je razumel, a ne čuti se krivega v nobenem oziru. Nasprotno, on je Jukiča vedno odvrčal od atentata. Jukiča ni za resnega smatral, ker je ta vedno eno in isto govoril: »Stoj — užgi — streljaj — beži!« Bil je z Jukičem na kraju, kjer je ta imel v vrbi skrito bombo ter je slišal Jukiča reči, da ko ni bombe, bo pa atentat z revolverjem izvedel. Obtoženec je Jukiča vedno odvrčal od atentata in celo stvar imel za neumnost.

Predsednik: V zapisniku stoji, da ste obžalovali, ker Jukič ni ubil kraljevega komisarija.

Obtoženec: Ne, tega nisem nikdar rekel.

Dr. Prebeg: Kdo vam je rekel, da bo Jukič v Mesniški ulici izvršil atentat na Cuvaja?

Obtoženec: To mi je Bublčič rekel.

Predsednik: Povejte nam kaj več o tem.

Obtoženec: V petek po Telovem sem se z Jukičem srečal. On mi je rekel, da pojde domov. Na dan atentata sem se srečal s Cvičičem in ta mi je povedal, da je Jukič izvršil atentat.

Znamo mi je, da je Jukič vedno govoril o potrebi tajne organizacije. Cvičič pa o statutu in o narodnem zedinjenju. Obenem mi je Cvičič rekel, da je Jukič odšel v Beograd po razstreljivne stvari. V katere svrhe je Jukič te razstreljivne stvari potreboval, mi ni znano.

Predsednik: V preiskavi ste rekli, da je bilo dogovorjeno, da se atentat izvede na Telovo.

Obtoženec: Ne! Sestali smo se na Srebrnjaku. Jukič je rekel, da bo atentat z revolverjem izvedel. Jaz sem predlagal, naj se vrže kocka, da ona odloči, kdo ima izvesti atentat. To pa zato, da bi Jukiča odvrnil od atentata.

Predsednik: V zapisniku stoji, da ste se vi, Cvičič, Bublčič in Cesarac sprijaznili z idejo, da se atentat izvede na dan sv. Rešnjega Telesa.

Obtoženec: Ne vem, kako je to v zapisniku prišlo. Saj so me skozi osem ur neprestano zaslišavali in ne vem, kaj se je z mano godilo.

Predsednik: V zapisniku stoji, da ste rekli, da bi bili nedvomno vi sami izvedli atentat, ako bi se ne bil javil Jukič.

Obtoženec: Ne drž! Jaz sem Jukiča odvrčal od atentata.

Zagovornik dr. Prebeg: Čujte, Horvatin. Rekli ste, da ste sami predlagali, naj se potegne kocka, kdo ima ubiti Cuvaja.

Obtoženec: Da. Rekel sem, a le zato, da Jukiča odvrnem od atentata. Ako bi bila kocka name padla, bi atentata ne bil izvedel.

Nato odrejuje predsednik polurni odmor.

Sedmi obtoženec.

Po odmoru dovedejo sedmega obtoženca Romana Horvat, 19 let starega, rojenega v Vinkovcu. Tudi on se ne čuti krivega, ker Jukiča z ničemer ni nagibal k atentatu. Revolver je dal Jukiču, a zato, ker se mu je ta zagrozil, da ga ubije kakor psa, ako mu ga ne da. Laž je, da je, ko je Jukiču izročal revolver, rekel: »Evo, toda pazi, da dobro meriš, da ga ne osramotiš.« Revolver je Jukiču dal na Ilici, toda brez patron.

Državni pravdnik: Povejte nam, ali je bil tedaj, ko ste Jukiču dali revolver, Bublčič navzoč? On to trdi.

Dr. Prebeg: Gospod predsednik, državni odvetnik trdi, da je Bublčič to rekel, a mi vsi smo priče, da tega Bublčič ni rekel.

Nato se izvrše nekatere konfrontacije, s katerimi se pojasnijo neka protislovja, potem pa predsednik razpravo odgodi in naznani nadaljevanje za prihodnji dan ob osmih jutraj.

Pozdravni večer hrvaškega in slovenskega katoliškega dijaštva.

Včeraj zvečer se je vršil pozdravni večer, prirejen na čast katoliškemu narodnemu dijaštvu, ki zboruje te dni v Ljubljani. Dvorana »Uniona« je bila natlačeno polna slovenskega in hrvaškega dijaštva. Igrala je Slovenska Filharmonija. Med odličnjaki omenjamo prevzvišenega knezoškofa ljubljanskega dr. A. Jegliča, državnega poslanca dr. Korošca in dr. Kreka, deželne odbornike dr. Lampeta, dr. Pegana in dr. Zajca, deželna poslanca Ravniharja in Dermastio, predsednika kluba ljubljanskih občinskih svetnikov Ivana Kregarja z občinskimi svetniki S. L. S., dr. Jarca in Jos. Gostinčarja, stolnega dekana Kolarja, novomeškega prošta dr. Elberta, kanonika dr. Grudna, veletovarnarja Karola Pollaka st. in druge. Tudi na galeriji je bilo do zadnjega kotička polno dijaštva in drugega občinstva.

Večer je otvoril predsednik »Danice« jurist Dolinar, ki je pozdravil navzoče občinstvo in dijaštvo, ki se je sešlo zato, da se pogovori o skupnih ciljih in potih v blagor narodu. Govornik poudarja pomen temeljitega študija, potom katerega edino se more slovenski inteligent uspešno posvečati delu za ljudstvo. Prišli so bratje iz Banovine, iz Dalmacije, Bosne, od morja, da se ogrejejo skupno z nami v bratski ljubavi za hrvaško - slovensko vzajemnost. Prešinilo nas je veselje, ko smo videli čete dijakov iz sorodne Hrvatske in ko smo gledali križ na njihovi trobojnici. Govornik nazdravlja ljubljanskemu občinstvu, naklonjenemu katoliško narodnemu dijaštvu, in prvi vrsti pa knezoškofu dr. Antonu Bonaventuri Jegliču, ki so ga navzoči že ob prihodu sprejeli z burnimi dolgotrajnimi ovacijami, nadalje pozdravlja deželne odbornike dr. Lampeta, dr. Zajca in dr. Pegana, državne poslance dr. Kreka, Ev. Jarca, dr. Korošca in Jos. Gostinčarja, dež. poslanca K. Dermastio in Ravnikarja, predsednika Zveze Orlov dr. Pogačnika, predsednika obrtno pospeševalnega zavoda Ivana Kregarja, predsednika deželne banke g. Rašico, nadalje navzoče ljubljanske občinske

svetnike, zastopnike slovenske katoliške dijaške lige, društve Domagoj, Hrvatska, Preporod, Pavlinović, Martič, Dobrila, zbornice hrvatske duhovne mladeži, društve Danica, Zarja, Slov. dijaške zveze i. dr.

V predsedstvo pozdravnega večera so bili imenovani kot predsednik A. Remec, kot podpredsednik Petar Gregec (Domagoj), Stjepan Šimunović (Hrvatska), Srečko Bujas (Preporod), Čopčić (Dan), bogoslovec Gjuro Vilović, Franjevac, Kandut, kot zapisnikarja Šček in Pelc.

Predsednik pozdravnega večera, jur. Remec, pozdravi nato v prvi vrsti brate Hrvate.

Prevzvišeni knezoškof, dr. Anton Jeglič, se je nato zahvalil za povabilo na dijaški sestanek. Pozdravlja mladino, ki je prišla skupaj pod katoliškim praporom, ki je še vedno zmagoval in zmaga dalje. Pozdravlja Hrvate, med katerimi je bival več let v Bosni. Govori hrvatsko in izraža upanje, da hrvatsko-slovenski narod ne bo prevaran, ako bo ostala mladina verná. Pozdravlja ligo slovenskih katoliških akademikov in želi blagoslova zborovanju, da bi bilo plodonosno Slovincem in Hrvatom ter vsemu Slovanstvu. — Govoru knezoškofa so sledile dolgotrajne ovacije.

Državni poslanec dr. Janez Ev. Krek se zahvaljuje nato živahno pozdravljen v imenu tovarišev slovenskih državnoborskih poslancev za povabilo. Izvaja, kako da ima politik mnoge in sitne posle in da mu preostaja malo časa za razvedrilo. Zato je takega večera vesel, kot je vesel mlad človek, ki ne pozna nobenih zaprek, ki se mu smeja ves svet v rožnih barvah. V koprnjenju gre vedno naprej po poti, ki mu jo kažejo ideali. Toda iz mladih oči, ki se danes tu iskrijo v navdušenju, se zrcali obenem moč, ki bo uresničila in udeležila vzore, ki jih goji ta mladina. (Dolgotrajno odobravanje.)

Deželni odbornik dr. Ev. Lampe nazdravlja katoliško-narodnemu dijaštvu in povdarja, kako se človeška družba razvija srečno samo tam, kjer žive katoliška načela. In edino v krščanskih strankah imate moč, ki delajo nesebično za narod. Ko vidimo za temi možmi sklenjene vrste ljudstva, se mora pridružiti naši samozvesti tudi pogum, ki naj prevéva tudi vas, bodoče voditelje našega ljudstva! (Dolgotrajno odobravanje.)

Državni poslanec dr. Korošec pozdravi zborovalce v imenu zelene Stajerske. Ker ni na pozdravnem večeru župana, pozdravlja on dijake kot »ljublanski župnik«. (Veselost. — Živahno odobravanje.)

Prošt dr. Elbert pozdravlja zborovalce in jih navdušuje za verske in patriotske ideale. (Živahno pritrdjevanje.)

Občinski svetnik Ivan Kregar pozdravi katoliško dijaštvo v imenu ljubljanskih občinskih svetnikov S. L. S. in napija zmagi, ki jo mora S. L. S. doseči na vsej črti. (Navdušeno ploskanje.)

Nato je govoril predsednik zbora duhovske mladeži v Zadru, teol. Vilović, ki se je v imenu došlih Hrvatov zahvalil za prisrčni sprejem ter poudarjal potrebo skupnega dela za narod med Slovenci in Hrvati. (Burno odobravanje.)

Medicinec Bolkovac, predsednik lige slovenskih katoliških akademikov, je pozdravil zbor v imenu navedene korporacije.

Predsednik društva »Pavlinović«, jur. Jelavič, je navduševal navzoče za ideal hrvatskoslovenske vzajemnosti. (Navdušeno vzklikanje.)

Za njim je govoril še abiturijent Bošković, ki je poudarjal katoliška načela.

Predsednik zveze Orlov, dr. Pogačnik, je pozdravil dijaštvo v imenu slovenskih Orlov, nakar je sporočil pozdrave v imenu »Slovenske zveze« deželni poslanec nadučitelj Ravnikar.

Državni poslanec Jožef Gostinčar je pozdravil zbrano jugoslovansko dijaštvo v imenu slovenskega krščanske socialnega delavstva med živahnim odobravanjem.

S tem je bil pozdravni večer zaključen.

Slavnostno zborovanje ob 10 letnici slov. akad. tehničnega društva »Zarja«.

Dvorana »Ljudskega doma« je danes svečano okrašena. »Zarja« praznuje svojo 10 letnico. Pomembnega slavlja se je udeležilo veliko število slovenskega dijaštva in drugega odličnega občinstva, posebno veliko je starešin naših akademskih društev. Predsednik »Zarje«, Vekoslav Remec, otvori zborovanje, imenuje v predsedstvo predsednike hrvaških akademskih

društvo gg.: Simunovič (Hrvatska), Grgec (»Domagoj«), Sirunič (»Hrvatski djački Savez«), Bujas (»Preporod«), Jesih (»Zbor bogosl. mladeži«), za č. franjevece in kapucine p. Toman, za Slovence J. Dolinarja (»Danica«). Nato v toplih besedah pozdravi prevzvišenega knezoškofa dr. Antona Jegliča, drž. in dež. poslanca komercialnega svetnika Povšeta, drž. in dež. poslanca dr. Korošca, kanonika dr. Grudna, spirituala Stroja, ljube hrvaške brate in goste, starešine in vse občinstvo. Letos je že 11 letnica »Zarje«, toda vsled lanskih dogodkov jo praznujemo šele letos. Čast in ponos nam je, da smo doživeli ta dan v beli Ljubljani, posebno ker je obisk bratov Hrvatov vtisnil zborovanju pečat vzajemnosti one številne mladine na jugu, ki je prisegla na naš program. Veseli ga simbol tiste skupnosti, ki katoliške slovenske in hrvaške akademike tudi v Gradcu družijo, da se čutijo edine z nami, kajti naš duh in naše delo je v graškem »Preporodu«.

Navdušeno pozdravljen nastopi starešina »Zarje«, državni in deželni poslanec Evgen Jarc, ki govori o ustanovitvi »Zarje« in o pomenu dijaškega socialnega dela za bodoči poklic. Pomembni in aktualni govor priobčimo jutri obširneje.

Brzjavno so pozdravili: profesorja dr. Fr. Kos in dr. Capuder, dr. Lončarič iz Zagreba, izobraževalno društvo v Dobu, starešina M. Ljubša v Gradcu.

V imenu Hrvatov je pozdravil Ivo Sirunič, ki se je zahvalil »Zarji«, ki je skrbela za graške Hrvate in jim dala Preporod. V imenu »Danice« in »Dana« je pozdravil predsednik »Danice«, Dolinar in izročil v spomin kot znak bratrske ljubezni umetniško plaketo, delo akad. kiparja Urbanija, ki se razstavi v oknu »Katol. Bukvarne«.

Slavnostni govor je govoril iur. Hodžar, nakar je premilostni knezoškof dr. Jeglič izrazil, da ga je posebno ganilo delo »Zarje« za zapuščene graške Slovence, kakor tudi poudarjanje, da je vsemu javnemu življenju podlaga vera, kar se prej ni godilo. Upanje ima, da sledi »Zarja« po tej poti naprej. Prevzvišeni je nato podal svoj nadpastirski blagoslov.

Dr. Korošec prinaša pozdrave »Hrvaško-slovenskega kluba« na Dunaju, »Slovenskega kluba deželnih poslancev« v Gradcu in pozdrav slovenskega vernega štajerskega ljudstva.

Župnik Janez Kalan želi prospeha Zarjinemu delu in zahteva od slovenske javnosti večje skrb za graške Slovence.

Medicinec Bolkovac pozdravi v imenu »Slovanske Lige katoliških akademikov«.

Predsednik »Zarje«, Vekoslav Remec, zaključuje zborovanje: »Slavlja je konec. Pot nas bo peljala nazaj v Gradec in »Zarja« bo hodila po trnjevi potih naprej do zmage. Prepričani bodite, da ideje vodnice doslej, bodo vodnice tudi za bodočnost. Veseleje bomo šli naprej, ker gledamo s ponosom nazaj na delo, ki je rodilo obilo sadu. Dosedanji delavci naj bodo prepričani, da mi sedanjí hodimo po njihovi poti. Delati hoče vsak izmed nas, zato zremo v bodočnost mirno. Upamo, da bo slovenska javnost z nami z gmotno in moralno podporo. Današnji dan nam daje upanje, da bo »Zarja« vedno blestela in bo njena svetloba vse obsejnejša.

Predsednik pozdravi in zahvali še enkrat vse ljube goste in zaključi lepo zborovanje.

POINCARÉS V RUSIJI.

Dne 4. avgusta t. l. odpotuje francoski ministrski predsednik Poincarés v Rusijo. Dne 9. avgusta se pripelje v Kronstadt.

KARDINAL FISCHER †.

Kolinskemu kapitelju je ob smrti kardinala Fischerja izjavil brzjavno svoje sožalje tudi nemški cesar Viljem. Truplo rajnega kardinala so prepeljali l. t. m. ob 12. uri popoldne v Kolin.

REVOLUCIJA V OSREDNJI AMERIKI.

Dne 9. julija t. l. je pozval nicaraguški predsednik Estrada vojnega ministra Meno, da naj odstopi. Mena pa ni hotel odstopiti, marveč je zasedel utrdbo Managuo in Granado. General Chanerra je pa napadel Meno. Bitki je sledilo premirje. Mena je izjavil, da ne nasprotuje, če postane Barbarossa vojni minister.

LAHI PROTI VOJSKI.

V Bresciji je govoril poslanec Trewes in drugi govorniki proti vojski. Po shodu je priredilo 600 zborovalcev demonstracijsko zborovanje, ob kateri priliki je bilo več spopadov z vojniki.

RUSKO - FRANCOSKA MORNARIŠKA ZVEZA.

»Temps« poroča, da se pogajata Rusija in Francija o mornariški pogodbi, s katero se razširi leta 1892. sklenjena vojaška pogodba Rusije in Francije.

Dnevne novice.

— Škof tržaško-koperski sestanku hrvaško-slovenskega katoliškega dijaštva. Škof tržaško-koperski prevz. gospod dr. Andrej Karlin je poslal večeraj sestanku hrvaško-slovenskega katol. dijaštva naslednjo brzjavko: »Iskreno pozdravljam Vas vse zbrane pod zastavo Slomškovo in pod zastavo Dobrilovo. Hranite zvesto vero v Boga, upanje v bodočnost in ljubezen do dela!«

— Razkrinkane laži »Slovenskega Naroda«. Od predsedstva hrvaškega katoliškega akad. društva »Domagoj« smo dobili danes izjavo, da je vest »Slovenskega Naroda«, po kateri bi bil Jukičev soobtoženec, takozvani policijski konfident Bubljič bivši član hrvaškega katoliškega akademičnega društva »Domagoj«, lažnjiva. Bubljič kot srednješolec niti ne more biti član akademičnega društva, kakršno je »Domagoj«. To je zopet ena liberalnih klevet, vrženih v lice dragim nam hrvaškim gostom. Kar se pa Cuvaja tiče, pa »Narodu« tudi pojasnimo, da se njegovi pristaši ne rekrutirajo iz vrst »hrvaških klerikalcev«, ampak iz vrst hrvaških naprednjakov, ki so za vsako izdajstvo ravno tako sposobni kot slovenski. Urednik mažaronskega »Jutranjega Lista«, Cihlař, znani Gagliardi, Valka, Jernej, ti vsi so bili vodje liberalnih dijakov, sedaj pa so prvaki pri Cuvajevih koritih.

— Slovenski mladoturki. »Dan« se zelo boji evharističnega kongresa in proslavljanja Antona Martina Slomška, češ, da je vse to znamenje bližajoče se »klerikalne reakcije«. Zavzema se pa za to, da bi se častil Primož Trubar, katerega imajo v »Učiteljski tiskarni« za pedagoga. Tudi hrvaški katoliški dijaki v Ljubljani niso našim mladoturkom všeč, ker se smejo po njihovih nazorih zbirati na kongresih le liberalci ali anarhisti, le ne katolici. Pa tudi »Narod« se zavoljo impozantnega sestanka hrvaškega katoliškega dijaštva v Ljubljani hudo razburja in v svojem velikem slovenskem bratoljubju hrvaške dijaške napada, kakor bi ne mogel hujše največjih narodnih sovražnikov. Seveda se za tem skriva le brezmejni srd našega svobodomiselnstva, ker se katoliška misel na vsej črti krepi, a »možje krščanski« pri »Slovenskem Narodu« navajajo za pretevezo, da hrvaške goste tako sirovo napadajo, to, da se hrvaški katoliški dijaki družijo z »narodno-izdajalsko slovensko klerikalno stranko«. Tako se bere v glasilu stranke, ki se je na svojem zadnjem shodu zaupnikov pred nekaj tedni javno ponudila Nemcem za zaveznico! Sicer pa naj liberalci pišejo, kar hočejo, hrvaško katoliško dijaštvo se za stališče slovenskih mladoturkov niti najmenj ne meni in jih popolnoma ignorira. Take robe, kakor so naši liberalci, je tudi na Hrvaškem nekaj in je ravnotako za nič kakor slovenska. Zato naših hrvaških gostov prav nič ne zanima, kaj meni slovenska liberalna stranka.

— Tutti frutti. Občni zbor »Trgovsko-obrtno zadruga« je sklenil likvidacijo in izvolil likvidacijski odbor. Le-ta razpošilja sedaj vsem članom »Trgovsko-obrtno zadruga«, katerih je 1006, okrožnico, v kateri jih pozivlja, da mora vsakdo do konca tekočega leta plačati 300 kron za kritje izgube. Obenem pa daje članom razumeti, da je izguba večja in da bo treba še plačati. Odbor je mnenja, »da bi bilo članom veliko težje takrat, ko se izguba že likvidira, takoj, morda v jako kratkem roku, vplačati večji znesek v kritje izgube«.

— Petindvajsetletnica. Dne 30. julija obhajali so na Bledu 25letnico duhovniki, ki so šli v duhovno pastirstvo leta 1887. Zbralo se je vseh 12 sošolcev. Štirje sošolci so pa umrli. Pridigoval je sošolec P. Alojzij Žužek S. J. Slovesno sv. mašo je opravil g. dr. Picigas, ki službuje sedaj v dunajski škofiji. Domači cerkveni zbor je na predvečer in pri sv. maši pokazal svojo velikansko izvežbanost. Takih cerkvenih zborov pač ni veliko v škofiji.

— Dijaštvo prosi »Slovenska Straža«, naj po naših gostilnah preskrbi, da se naroče na računke listke »Slovenske Straže«!

— V načelstvo »Učiteljske tiskarne« je na mesto Luke Jelenca vstopil Ivan Petrič, nadučitelj v Spodnji Šiški.

— Bitka v Lescu. Dne 28. julija se je zbralo v gostilni Baška v Lescu na Dolenjskem več fantov iz Muljave ter Janez Mauser, Alojz Rus, Janez in Anton Meglič in Jože Podraž iz Lesc. Megliča sta zvalila Mauserja in Rusu na cesto, da se naj pripravita in oborožita kakor drugi s kolmi. Ta dva sta to tudi storila in počela fantom iz Muljave zabavljati, kateri so tiho iz vasi odšli. Zato sta se pa Megliča jezila na Mauserja in Rusu, da nista za nič, ker nista takoj udarila in se pričela prerekati. Napadla sta potem s plankami in »kljukcem« Rusu in ga pobila na tla, potem pa še Mauserja nečloveško pretepla, tako da je zadobil 1 cm dolgo poškodbo lobanske kosti. Pripeljali so ga v bolnišnico v Kandijo, kjer leži v opasnem stanju.

— Prispevke za Ljudski sklad sprejema tajništvo S. L. S., Miklošičeva cesta 6.

— Zločinstvo. 28. m. m. popivali so v gostilni Pakiž v Metliki Rajmund Grill, ciganskega pokolenja, Janez Lah in neki Bogdanovič, vsi železniški delavci v Geršici pri Metliki. Pravoslavni Bogdanovič je jel preklinjati. Videl je, ko je hotel Grill plačati, da ima denar, in zato mu je ponudil od treh žepnih ur, katere je pri sebi nosil, eno. Ta pa je ponudbo zavrnil, Lah pa je kupil eno za 1 K. Bogdanovič je izvelkel nato iz žepa samokres in ga ponudil Grillu. Tudi te ponudbe ni sprejel. Nato ga je Bogdanovič začel zbadati, naj mu plača pol litra vina, potem steklenico piva. Ta mu je odvrnil, da mora težko služiti in ne mora plačati, ter hotel oditi. Bogdanovič sproži nato samokres in Grillu prebije veliko stegensko privodnico. Bogdanovič je vtekel čez Kulpo na Hrvaško. Grilla so pripeljali v bolnišnico usmiljenih bratov v Kandijo.

— V toplice Krapino je do 26. julija dospelo v svrhu zdravljenja 1254 strank, oziroma 2164 oseb.

— Umrli je v Kranju veteran France Kosmač, vpokojeni cestar, star 101 leto.

— Tečaj za uporabo sadja in zelenjadi priredi kranjska kmetijska šola na Grmu od 9. do 13. septembra s sledečim sporedom: V ponedeljek, 9. septembra, od 2. do 4. ure: Pomen konserviranja sadja in zelenjadi. Vzroki pokvarjenja sadja. — V torek, 10. septembra, od 8. do 10. ure: Kipenje. Kisanje zelenjadi. Konserviranje zelenjadi v kozarcih in puščicah. Od 10. do 12. ure: Praktične vaje v šolski kuhinji. Popoldne od 2. do 4. ure: Naprava mezge (zalzna), mozge (povidla) in zdriža. Od 4. do 5. ure: Praktične vaje v šolski kuhinji. — V sredo, 11. septembra od 8. do 10. ure: Popoldne: Vlaganje sadja v kozarce (naprava kompota), shranjevanje sadnih konserv. Od 10. do 12. ure: Praktične vaje v šolski kuhinji. Popoldne od 2. do 4. ure: Naprava soka iz jagodičevja. Od 4. do 6. ure: Praktične vaje v šolski kuhinji. — V četrtek, dne 12. septembra, popoldne od 8. do 10. ure: Sušenje sadja in zelenjadi, od 10. do 12. ure: Praktične vaje v sušenju. Popoldne od 2. do 4. ure: Obiranje in spravljanje (shranjevanje sadja), vlaganje sadja v sadovnjaku in sadni kleti. — V petek, dne 15. septembra, popoldne od 8. do 10. ure: Naprava sadjevca (mošta), sestava sadja in mošta, kipenje mošta, naprava oreti. Od 10. do 12. ure: Praktično razkazovanje v vinski kleti. Popoldne od 2. do 4. ure: Ravnanje s sadjevcem, boleznimi sadjevca in ravnanje s pokvarjenim sadjevcem. Od 4. do 5. ure: Praktične vaje v vinski kleti. — Predavanja od 9. do 12. septembra so namenjena v prvi vrsti našim gospodinjam in dekletam. Predavanja 12. in 13. septembra pa bolj našim gospodarjem. Tečaja se je udeležiti vseh pet dni ali pa tudi samo prve tri dni ali pa zadnja dva dneva. Ker se sprejme z ozirom na praktične demonstracije le omejeno število udeležencev, se je treba prijaviti do dne 26. avgusta. Oddaljenim in podpore potrebnim udeležencem iz Kranjskega, ki za podporo pravočasno prosijo, povrne ravateljstvo stroške za pot do Novega mesta in za prehrano po 2 K na dan. Vendar se izplača podpora le tistim, katerim se je izrecno dovolila. Priglasilom je pristaviti, katere dneve se misli dotičnik tečaja udeležiti.

— Strela ubila je v Slamni vasi pri Metliki 18 let starega mladeniča Jožefa Vrančarja in enega vola, cenjenega na 500 kron. Mladenič je bil na paši z živino. Strela ga je zadela v čelo in je bil takoj mrtev.

— V Ameriki umrli Slovenci. Umrli je v Jolietu po dolgotrajni bolezni gospa Josip Turkova, stara 28 let. — V Indianapolis, Ind., je umrl rojak Josip Ivančič v starosti 40 let. Doma je bil iz vasi Runarsko na Blokah, Notranjsko. V Ameriki je bival že več let. Zapušča ženo, tri otroke in brata. — V Crabtreeju, Pa., se je v premočnem ponesrečil 25letni Mihael Tomšič iz Bača št. 29. Prišel je pred kratkim v Ameriko. Sreče ni našel, pač pa smrt.

— Žrtve Amerike. Amerikanski listi poročajo: Pred državnim okrajnim sodiščem v Duluthu je bila pred dnevi obravnava proti bivšemu gostilničarju John Pluthu iz Ely, Minn. Državna naselniška oblast je je poklicala na zatožno klop vsled sovodstva in ga je spoznala porota krivim obtoženega prestopka. Pluth je bil obtožen, da je dobil lansko leto v Ameriko sorodnicio svoje žene, 17letno A. P. iz črnomalskega okraja Dolenjskem v nemoralno svrhu, kateri je bil poslat za potovanje potrebni vozni listek. Dekle se je pa vjela v past, ker je morala trdo delati v salonu toliko časa, da je odslužila za karto, zatem ji je pa plačal 10 dolarjev mesečno za vse storjeno delo in usluge. Naselniška oblast je tudi dognala, da je Pluth v zadnjih letih importiral na ta način več deklet, katere je zadela enaka usoda, izvzemši ene, ki mu je ušla. — Pluth se

bode moral torej še zagovarjati radi importacije 17letne Amalije Starec, ki je došla k njemu leta 1910., dalje 18letne Marije Starec, ki je prišla semkaj leto poprej, in 22letne Marije Skrinjar, v Ameriko došle leta 1910. To je silil Pluth takoj prvi dan pri prihodu, naj si izvoli bolj lahko življenje; deklica mu je pa drugi dan ušla in to pod prisego potrdila. Sedaj se nahaja v St. Louisu, Mo. — Vobče ni bila bivša Pluthova gostilna na dobrem glasu. Naravno je, da bode zadela trgovca s človeškim mesom občutna kazen, osobito še radi tega, ker je Pluth obtožen toliko pregrešnih slučajev in importacij. — Kazen za slične slučaje znaša v Ameriki od enega do 15 let.

Štajerske novice.

— Duhovniške vesti. Č. g. frančiškan p. Gracijan Heric se je tudi vrnil s študij v Maribor nazaj. — Za župnika pri Sv. Joštu na Kozjaku je imenovan č. g. Fran Letonja, kaplan pri Sv. Ani v Slov. gorah. Župnijo nastopi šele 1. septembra. — Za kaplana k Novi cerkvi pri Celju pride č. g. dr. Makso Vraber, dosedaj duhovni vodja liceja šolskih sester v Trstu.

— Maribor. Stavba dravskega mostu se bliža svojemu koncu. Sedaj so že začeli zasipavati Glavni trg od mosta sem. Od desne strani je most že skoraj popolnoma dogotovljen in je že tudi tlak položen. Vialdukti, ki jih delajo iz betona in granita na levem bregu, bodo v teku par tednov gotovi. Glede regulacije ceste na desnem bregu se slišijo ostre kritike od vseh strani. Namesto po ravnini bo od začetka mostu cel klanec. Nagajala bo tudi železnica, ker bodo morali napraviti predor pod tir. Tudi ovinek na Tržaško cesto bo zelo oster. Pravijo, da so se baje tudi inženirji nekaj urezali. — Stavbenik Kiffman stavi zraven glavnega trga poleg kavarne »Evropa« veliko dvonadstropno trgovsko hišo za trgovca Mayerja.

— Vitanje. Ponesrečil se je Hočnikarjev fantek, ki je šel po pivo za delavce. Na domačih stopnicah je tako nesrečno padel, da si je na razbiti steklenici prerezal na vratu srčno žilo in izkrvavel. Došli zdravnik je samo konstatiral smrt ubogega otroka. — V torek zvečer je došlo strašno neurje v naš planinski kotel. Stari ljudje ne pomnijo take grozote. Udarilo je v slovensko šolo, seveda v strelovod, in v tistem hipu tudi v centralo. Bilo je ponoči ob desetih, vsled česar so vse luči ugasnile. Strela je napravila le malo škode. — V Celju pa je tako grom in strela udarjala, da so ljudje celo noč bdeli in skrbeli, da bi se ne vnelo.

— Športna vest. 1. septembra 1912 slavi Tržaško kolesarsko društvo »Balkan« petletnico svojega obstanka. Pri tej priliki priredi slavnost na Opčinah, ki bo združena z veliko cestno dirko iz Ljubljane (km 100). Dirkalo se bo za »Vseslovensko prvenstvo«, veljavno za leto 1912. Nagrade bodo lepe. Poleg srebrnega pokala bo še devet drugih nagrad. — Odbor Tržaškega kolesarskega društva »Balkan«: Leopold Pegan l. r., predsednik; Silvester Marc l. r., blagajnik; Ciril Kravos, l. r., tajnik.

— Štajerski Slovenci na Brezjah. Prihodnji teden pride na Brezje 2000 štajerskih Slovencev in Slovenk. Vozila jih bodo dva vlaka.

— Gornjeograjska kočna na Menini je od 4. do 26. avgusta od vojaštva zasedena in je turisti ne morejo rabiti, na kar se s tem javno opozori. — Savinjska podružnica S. P. D.

— Jurklošter. V skriti dolinici na okrajni cesti, ki vodi iz Laskega na Planino, leži župniška cerkev sv. Mavricija v Jurkloštru. V tem tihoromantičnem kraju so nekdanji resni Kartuzijanci s pobožno molitvijo in z marljivim delom Bogu služili. In tukaj bo v nedeljo, 4. avgusta obhajal štiridesletnico mašništva prebogi g. pisatelj Karol Tribnik, kateri že skoraj 20 let neutrudno deluje v tej težavni, razsežni in hriboviti župniji. Cil in čvrst je še gospod župnik in tak naj se ostane do svojega zlatega jubileja, to je iskrena želja vseh župljanov!

— Cene mesa. Po starešinstvenem sklepu v Gradcu so določene cene mesa na stojnicah od 1. avgusta dalje tako-le: meso od vola kilogram z 19 dkg doklade kosti, in sicer prve vrste ne višje nad 193 vin., druge vrste ne višje nad 176 vin., tretje vrste ne višje nad 161 vinarjev, brez doklade prve vrste ne nad 241 vin. Goveje meso: kilogram z 19 dkg doklade prve vrste ne nad 164 vin., druge ne nad 148 v., tretje ne nad 132 vin.; brez doklade prve vrste ne nad 205 vin.

Somišljeniki — zahtevajte v gostilnah — računske listke »Slovenske Straže!« Naročajo se v pisarni »Slovenske Straže« v Ljubljani.

Primorske vesel.

p Istrski deželni zbor najbrže zopet ne bo sklican. Če bi se tudi pogajanja med hrvaško-slovenskimi in italijanskimi zastopniki zopet pričela, ni skoro nobene nade, da bi se dosegel sporazum; v vprašanju delitev občin Hrvatje niti za las več ne popuste. Zato namestnik najbrže niti ne predloži vladi sklicanja istrskega deželnega zbora. Tako se iz Trsta poroča šibeniki »Hrvatski Rieči«.

Korupcija v Pulju. Iz Pulja nam poročajo: Okrožnica 12. julija t. l., katero je razposlal vladni komisar puljskim podobčinam in župnim uradom, naznanja, da vladni komisar ne prevzame nikakega jamstva za izplačilo tirjatev in zaostalih obresti, katere je pred komisarjem nastopom naredila laško-liberalna kamora. Iz zgorajšnje okrožnice je torej razvidno, da je laško-liberalna kamora tudi cerkve oškodovala za težke tisočake, kateri so danes na podlagi zgoraj omenjene okrožnice c. kr. komisarja skoro gotovo za vedno izgubljeni. V tukajšnjih občinskih zadevah dobro informirani »Polaer Tagblatt« trdi, da cerkve in njene bratovščine že skozi dobo desetih let niso mogle pripraviti laško-liberalne kamore na puljskem municipiju k obračunu. Omenjeni list je pripravljen trditi, da je trajal nered v obračunih z žepnimi uradi od strani puljskega municipija že deset let, podkrepiti z dokazi. Ta slučaj bi ne bilo posebej omenjati, ker pisati danes o laški liberalni stranki, katere je pripravila puljske davkoplačevalce ob več nego dva milijona kron, je postalo že nekaj vsakdanjega. Posebej pribiti pa je ta slučaj treba radi tega, ker kaže, da je laško-liberalna kamora ravno tisto cerkev okradla, pri kateri so imeli laški liberalci vedno tehtno besedo, osobito pri prepovedi hrvaških pridig v puljski stolnici. Morda bo sedaj poreški ordinarijat uvidel, kakšnega kalibra je stranka, ki je pri njem zastavljala vse svoje moči, da ne bi se raz prižnice v puljski stolni cerkvi oznanjevala 26.000 puljskim Slovanom božja beseda v materinem jeziku. Stranka, kakršna je laško-liberalna v Pulju, pač ni nikdar zaslužila tolikih ozirov od strani ordinariata.

Bivšega puljskega župana dr. Varetone, ki se sedaj nahaja v nekem graškem sanatoriju, mislijo za blaznega proglasiti. To je sicer jako enostaven recept, pa težko, da bi držal, kajti dr. Varetone bi moralo potem tudi nekaj njegovih prednikov na puljskem municipiju slediti v sanatorij...

C. kr. kraljevi komisar za Istro v Poreču? Čuje se, da misli vlada na imenovanje c. kr. komisarja za Istro. To bi bilo za Istro, če noče ostati pod laško-liberalno večino vedno tužna, ob današnjih razmerah pač najboljše zdravilo. Če pride res do tega, bo iskati vzrok v tem, da je istrski deželni odbor posredno največ kriv mestnega poloma v Pulju in pa najrazličnejših težkoč v istrskih občinah, katere se nahajajo v laško-liberalnih rokah.

Novice iz Tolmina. Iz Tolmina nam pišejo: Že odnekad prihaja sem kakor tudi v Sveto Lucijo ob Soči mnogo letovičarjev, ker se tukaj vselej po primerni ceni izborni živi, a prijetni gorski zrak in nebrojno najkrajšjih izprehodov in izletov na zdravje najboljše vpliva. Tu je tudi vojaška godba 19. pešpolka in ona 27. domobranskega pešpolka, kateri priredita, izvzemši nedeljo, skoro vsak dan popolno promenade koncerte. Večkrat prirede častniki tudi zvečer koncerte po raznih gostilnah. V prvi vrsti je to zasluga tukajšnjega olupševalnega društva, ki se trudi, da vrtove in šetališča, katerih je tukaj obilno, vzdrži v lepem stanju. Tudi na gradu je društvo dalo sedaj sezidati kakih 13 metrov visok stolp iz betona. Zidarski mojster iz Solkana gospod Nibrant zida tu nov hotel in eno hišo nasproti nove vojašnice. Gospod Nibrant kakor tudi zidarski mojster gospod Štrukelj sta nakupila zemljišča, na katerih zgradita v najkrajšem času privatna stanovanja, katera bodo še letos odana. Če se bode naprej tako zidalo, potem je upati, da bode sčasoma tu vse polno tujcev. Za promet je tudi preskrbljeno, in sicer dva poštna in trije drugi avtomobili, kateri skrbijo za osobni in tovarni promet med železniško postajo Sveta Lucija—Tolmin in trgi Tolmin, Kobarid, Bovec čez predilski Klanec na Rajbl in Trbiž, kakor tudi od omenjene železniške postaje na Cerkljo. — Neglede na letovišče ima tudi industrija v tem kraju veliko bodočnosti. Soča, kakor tudi njeni pritoki imajo mnogo vodnih moči, katere v podjetniških rokah še niso popolnoma izrabljene. V Tolminu je že davno električni mlin in razsvetljava, v kratkem pa dobi isto tudi Kobarid. V Podmelcu gradi znana trdka za lesne izdelke Križnič in dr. iz Kanala tovarno za led. — Dne 4. avgusta priredi tukaj prostovoljno gasilno društvo javno tombolo. Tombola 100 K, činkovin 60, kvaterna 40 K. — Finančni minister je imenoval tukajšnjega davčnega nad-

zornika gospoda Ivana Perparja za finančnega svetnika.

»Slovenec« se prodaja na Reki v naslednjih prodajalnah: M. Kralj, Corso št. 28 in J. Trbojevič.

Nabiralnik »Slovenske Straže« naj s svojimi narodnimi reki stoji povsod na vidnem kraju! Kjer še nimate nabiralnika »Slovenske Straže«, pišite ponj pisarni »Slovenske Straže« v Ljubljano!

Ljubljanske novice.

Ij Sestanek hrvaško-slovenskega kat. dijaštva. Opozarjamo občinstvo na slavnostno zborovanje dijaštva, ki bo jutri ob 9. uri dopoldne v veliki dvorani Uniona. Jutri zvečer ob 8. uri pa vabimo vse somišljenike na komerz v veliko dvorano Uniona.

Ij Pevska vaja za dijaški komerz se vrši danes ob 8. uri zvečer v prostorih glasbenega društva »Ljubljana«, hotel »Union«. Prosi se polnoštevilne udeležbe.

Ij Imenovan je za notarja v Logatcu g. dr. Anton Bartol.

Ij Okrašnje Ljubljane. V smislu sklepa občinskega sveta z dne 4. junija t. l. vrši se v torek, dne 6. avgusta, komisijonelo ogledovanje s cvetjem in rastlinjem najlepše okrašenih oken, pomolov, balkonov, teras in sličnih objektov. Razsodišče tvorijo člani olupševalnega odseka občinskega sveta, mestni vrtnar V. Hejnic in poročevalce komisar Fran Govekar. Člani razsodišča se snidejo v torek, dne 6. avgusta, ob pol 9. dopoldne pred magistratom.

Ij Vljudno vprašanje na c. kr. deželno vladu. Pasji kontumac je bil razglašen dne 29. aprila t. l. Ker kontumac traja navadno le tri mesece in je ta čas že pretek, zato vljudno vprašamo c. kr. deželno vladu, ali je morda pozabila preklicati kontumac, ali bodo morali ščeneti še nadalje nositi neljubi nagobčnik.

Ij Vojvodinja Meklenburška je bila včeraj v Ljubljani. Stanovala je v hotelu »Union«.

Ij Izpred sodišča. Danes je bil pri okr. sodišču obsojen znani liberalni agitator, brivec Franc Novak iz Vodmata na 24 ur zapora radi razžaljenja časti, ker je razžalil in pretil g. Orehkovi. Kakor znano, se je ta liberalni brivec posebno odlikoval pri agitaciji za občinske volitve v Mostah. — Heuffel pride zopet pred sodišče radi razžaljenja časti g. Bitenca iz Vodmata. To je silno častno za c. kr. pismo nošo!

Ij G. Nickelsbacher iz Trsta nam poroča, da aretirani trgovci g. Meglič ni bil solastnik njegove firme.

Ij Kako se plača pijača? Včeraj je nek delavec v neki gostilni v Trnovem popil dva vrčka pive ter hotel oditi, ne da bi ju bil plačal. Ko ga je natakarica na to opozorila, ji je pripeljal dve krepki zaušnici, nakar ji je priskočila na pomoč gostilničarica in delavca vprašala, zakaj tepe natakarico. Mesto odgovora je gost vrgel gostilničarici v obraz gorečo svačlico in odšel brez plačila. Zadeva pride pred sodišče.

Ij Na stolpu ljubljanskega gradu je pozabil včeraj neki gospod površnik. Dobi se pri požarnem čuvaju na Gradu.

Ij Trgovska oprava, obstoječa iz stelaž, pultov, steklenih omar, barijer itd., je prav ceno naprodaj ter si isto vsakdo lahko ogleda v skladišču špedicije »Balkan« na Dunajski cesti št. 33. 2401

ZA SMEH IN KRATEK ČAS.

Humor na vislice obsojenega.

Na smrt obsojenega zločinca vprašajo, če ima kako poslednjo željo. »Da,« pravi zločinec, »svojemu sinu bi rad zapustil dobro ime.«

Na poti k vislicam gre krvnik poleg zločinca. Kar mu reče zločinec: »Ne hodi poleg mene, osel neumni, če ne ti prislonim eno za tvoja dolga ušesa.« — Krvnik: »Kaj si pa vendar drzneš?« — Zločinec: »Kaj mi pa morete še storiti, k večjem me ne obesite.«

Na letovišču.

Letovičar gleda, kako ponosno ukazuje kmet delo svojim ljudem na dvojišču. Letovičar reče kmetu: »Tukaj ste vi kakor kralj.« — Kmet: »Da, da; glejte oni tamle, ki kida gnoj, je pa prestolonaslednik.«

Prošnja za službo.

V neki župniji umrje organist. Za izpraznjeno mesto se oglasi več prosilcev in med drugimi piše organist Meh: »Slišal sem, da je pri Vas umrl organist; ker sem jaz istega tudi zmožen, prosim za to mesto.«

Neprijetno sanje.

Krulce leži vedno tudi ponoči v copatah in še priveže jih na noge. Ko ga nekdo vpraša, kaj je temu vzrok, pravi Krulce: »Vsako noč sanjam, da hodim po razbitem steklu; to pa grozno boli, če sem bos.«

LJUDSKO ŠOLSTVO.

Imenovani so: Frančiška Pogačar, Bukovica; Regina Okorn, St. Jurij pod Kumom; Karolina Rigler; Gabrijela Ažman, Iga vas; Karolina Zupančič; Alojzij Potočnik na II. mestni deški šoli v Ljubljani; Marija Grobovšek, St. Lenart; Mar. Ažman, Litija; Ana Harbich, Dol; Melanija Fajdiga, Šmartin pri Kranju; Marija Lončarič, Moravče; Jožef Goršek, Sveta Gora; Franc Sammec, Polje pri Zatičini; Andrej Pogačar, Kamnik; Adela Pogorelec, Tržišče; Hermina Pelan, Sp. Šiška. Ljudska šola v Grahovem se razširi na 4 razrede. Učiteljica Marok-Sedej se reaktivira. Stalno se vpokoje M. Ambrožič, Ana Romih-Schmidinger, Matilda Ahac, M. Justin Puppis in Anton Kos; časno se vpokoje Ida Mali, Ernest Šusteršič in J. Deu. — Dalje so imenovani: Fran Ivanc, nadučitelj, Kranj; Justina Modic, Šmarjeta; Franc Jurečič, nadučitelj, A. Kumelj, Strukljevec in J. Ahačič, Dragatuš. Dvorazrednica v Stopicah se razširi na 3 razrede.

DRŽAVNO PODPORO ZA ŠOLSKE VRTOVE DOBE.

B. Tegič, Mih. Mežan, Jož. Pečnik, J. Perko, Fr. Kovač, Leop. Bähler, Iv. Zen, Alojzij Lovšin.

SREDNJE ŠOLE.

Stalno se nameste prof. Hugo Podrasek in dr. Vladimir Winter, dr. Fr. Sturm in Fr. Watzl.

SLAVNOSTNA PREDSTAVA

ob priliki velikega sestanka slovenskega in hrvaškega katoliško-narodnega dijaštva ob desetletnici »Zarje« bo v petek, 2. avgusta, v Ljudskem domu.

Igrala se bo prvič:

PAVLA.

Drama z dežele v treh dejanjih.

Spisal iur. Alojzij Remec. — Režijo vodi iur. Dore Masič.

Osebe:

Adolf Gruntar, mlad veleposelnik in magnat	g. phil. J. Lovrenčič.
France Zalaznik, mlad nadučitelj	g. abit. P. Masič.
Milka, njegova žena	gđe. C. Sadarjeva.
Gospa Rupnikova	gđe. M. Radomirska.
Pavla, učiteljica, njena hči	ga. M. Jeločnikova.
Lenica, njena hči	gđe. H. Pukelsteinoва.
Anton Kopriva, poštar	g. iur. P. Rupnik.
Ignacij Ogradičnik, pesnik in jurist	g. vet. Iv. Žgur.
Orel, študent	g. iur. Dom. Zvokelj.
Lola, napol nor pastir	g. iur. D. Masič.
Mici, natakarica	gđe. L. Vrhovčeva.
Glas Blaža, obč. policaja	
Kraj: Podgozd, večja vas na deželi.	
Čas: Sedanost.	

Cene prostorom: Parter: I. vrsta K 3—; II., III., IV. vrsta K 2—; V., VI., VII. vrsta K 1'40; VIII., IX., X., XI. vrsta K 1—. Zofe v parterju K 1—. Balkon K 1—. Stojšče K —40. Dijaško stojšče K —30. Galerija: I. vrsta K 1'20; II. vrsta K 1—; III., IV. vrsta K —70; V. vrsta K —50.

Vstopnice se dobe v predprodaji v Katoliški Bukvarni in na večer predstave pri blagajni.

Začetek ob 8. uri zvečer. Konec ob 10. uri. Blagajna se odpre ob 7. uri.

Telefonska in brzojavna poročila.

PROCES PROTI JUKIČU.

Zagreb, 2. avgusta. Razprava se je nadaljevala ob 8. uri jutraj.

Obtoženec Badalič pravi, da je Jukič spoznal ob dijaškem štrajku. Štrajk ni imel revolucionarnega značaja. Jukič je slišal govoriti o atentatu, a ni smatral namere za resno. Na vprašanje predsednika, kaj misli o komisariatu, pravi, da to, kar vsak Hrvat.

Državni pravdnik ga vpraša, je li res, da se je ob izletu v Belgard vzklikalo proti Avstriji in cesarju. Obtoženec to zanika in pravi, da bi to bilo sploh nemogoče, ker je bilo takrat v Belgradu polno detektivov iz Zagreba. »Narodnega Ujedinjenja« on ne pozna in o jugoslovanski republikli mu ni nič znanega.

Državni pravdnik dolži obtoženca, da govori drugače kakor pri preiskavi. Obtoženec trdi, da zapisnik ni pravilno sestavljen.

Dušan Narančič trdi bistveno isto. Vatroslav Dolenc izpove podobno. Pravi, da je atentat Jukičev hotel preprečiti s tem, da odstrani bombo.

Šarimić in Galoguz tudi zanikujeta vsako krivdo.

Nato se je začelo zasliševanje prič. Prihodnja razprava jutri ob 8. uri.

ČEŠKO-NEMŠKA SPRAVA.

Dunaj, 2. avgusta. Včeraj je konferiral namestnik knez Thun z ministrom Heinoldom ter mu poročal o spornih točkah pravih pogajanj med Čehi in Nemci. Namestnik je prepričan, da se sprava jeseni gotovo doseže.

DEMENTI GLEDE UDELEŽBE POLJAKOV PRI EVHARISTIČNEM KONGRESU.

Krakov, 2. avgusta. Vest, da je poljska duhovščina iz političnih vzrokov svojo udeležbo pri evharističnem kongresu odpovedala, ne odgovarja dejstvu.

VOJAŠKA VEST.

Budimpešta, 2. avgusta. »Pester Lloyd« poroča, da se marca prihodnjega leta formirata prva dva honvedska artiljerijska polka.

PETINDVAJSETLETNICA BULGARSKEGA VLADANJA.

Dunaj, 2. avgusta. Iz Karlovih Varov se odpelje bulgarski kralj Ferdinand čez Dunaj v Tirnovo, da se udeleži slavnosti prirejenih povodom svojega 25 letnega vladarskega jubileja.

VPOKLIKANJE BULGARSKIH REZERVNIH ČASTNIKOV.

Dunaj, 2. avgusta. »Bulgarska korespondenca« poroča, da v poklicanje bulgarskih rezervnih častnikov k vajam ni v nikaki zvezi z zmedami na Balkanu. K vajam so namreč pozvali le tiste rezervne častnike, ki se po postavi morajo udeležiti orožnih vaj.

OPOZICIONALNO IN NACIONALNO ČASOPISJE PROTI BULGARSKI VLADI.

Zofija, 2. avgusta. Opozicionalno, kakor tudi nacionalno bulgarsko časopisje ostro napada ministrstvo Gešov, ker zasleduje kljub zmedam na Balkanu Turčiji nasproti mirovno politiko.

ODSTAVLJENI IZMAIL FARIL PAŠA IN GUVERNER MAHAR BEJ SE HOČETA PRITOŽITI.

Solun, 2. avgusta. Odstavljeni skopeljski zborni poveljnik Izmail paša in skopeljski glavni guverner, Mahar bej, sta došla v Solun, od koder potujeta v Carigrad. Pri velikem vezirju se nameravata pritožiti radi odstavljenja, ker nista vzrok, da se vojaki odpovedali pokorščino.

ANARHIJA NA TURSKEM.

Skoplje, 2. avgusta. Arnavti so udri v jetnišnice in vse jetnike odpobili. Povsod vlada splošna anarhija.

RUSIJA SI PRILAŠČUJE TURKESTAN.

London, 2. avgusta. Iz Pekina poročajo, da je Rusija prebivalstvu v Turkestanu ukazala, da se mora posluževati ruskih potnih listov. Kitajska vlada je zato v Peterburgu protestirala.

SPORTNI ŠKANDAL.

Dunaj, 2. avgusta. V tukajšnjih dirkaliških krogih se veliko govori o goljufivem načinu, kako je baron Springer dirkal; konje so namreč z umetnimi sredstvi izpodbadali.

DOHODKI BULGARSKIH ŽELEZNIC.

Zofija, 2. avgusta. V prvi polovici letošnjega leta so se zelo povišali dohodki bulgarskih železnic.

SRBSKO POSOJILO.

Belgrad, 2. avgusta. Vlada je sklenila najeti posojilo 150 milijonov.

STRAŠNA NESREČA.

Nürnberg, 2. avgusta. Pri zgradbi elektrotehnične strojnice se je podrla železna konstrukcija. 110 delavcev je pod razvalinami. Doslej so dobili izpod razvalin 17 mrtvih in 40 ranjenih delavcev.

EKSPLOZIJA PRAHARNE V ITALIJI.

Rim, 2. avgusta. V Apuliji se je vnel v neki zasebni tvornici smodnika smodnik. Poslopje je zletelo v zrak. Ubite so bile 4, ranjenih pa več oseb.

V BJALI ARETIRANI DAVKARSKI UPRAVITELJ.

Bjelic, 2. avgusta. V Bjali so aretirali davkarskega upravitelja Solona, ker je poneverjal.

PET OGNJEGASCEV POŽIGALCEV.

Berolin, 2. avgusta. V Oberhausnu je pričela goreti neka mala hiša. Požar so v kratkem zadušili. Pet ognjegascev je moralo stražiti pogorišče. Ognjegasci so se jezili, ker so morali stražiti in da se maščujejo tovaršem, so pa hišo še enkrat zažgali. Požar je nato uničil celo hišo in več sosednih poslopij. Stražniki-ognjegasci so razbili tudi pohištvo. Vseh pet ognjegascev-požigalcev so zaprli.

SLEPARIJE RUSKEGA KNEZA.

Milan, 2. avgusta. Inženirja Miraglia in Arealizzi sta nameravala ustanoviti mineralno akcijsko družbo s kapitalom 300.000 lir. Ker tolike vsote nista mogla skupaj spraviti, sta iskala visoke osebe z visokodonečim imenom, ki bi načelovala podjetju. Kmalu sta našla v Parizu nekega kneza Karola Vaziljeva Bakovmana, ki jima je prišel na pomoč. Dala sta mu za tekoče stroške na roko 10.000 lir. Z denarjem se je Bakovman zabaval v neki milanski kavarni, kjer je vzbudil mnogo pozornosti. Končno so ga razkrinkali kot znatega sleparja in ga zaprli.

VELIKA GOLJUFIJA.

Pariz, 2. avgusta. Sin kralja d'aman-
tov, Wernher, je v denarni zadregi za en
milijon frankov ponarejenih menic pod-
pisal.

JURNALIST KITAJSKI SVETOVALEC.

Peking, 2. avgusta. Predsednik Juan-
šikej je imenoval korespondenta »Timesa«
dr. Morrisona za svojega političnega sve-
tovalca.

RUDARJI PONAREJEVALCI DENARJA.

Tešin, 2. avgusta. V bližini mesta so
zaprl 6 rudarjev, ki so ponarejevali denar.

ALPINSKE MOTANSKE AKCIJE.

Dunaj, 2. avgusta. Alpske montan-
ske akcije so dosegle danes kurs 1006 Kf

NESREČA V GORAH.

Krakov, 2. avgusta. V nekem 200 m
globokem prepadu v Tatri so našli truplo
dijakinje Szystowske.

ZNAMENITA IZNAJDBA?

Halle, 2. avgusta. Elektrotehnik Franc
Döring trdi, da je izumil napravo, kako
električno silo in luč brez žic prenašati.

AFERA ROSENTHAL.

New-York, 2. avgusta. Obtoženec
Frank je priznal, da je umoril lastnika
igralnice Rosenthala.

Šolsivo.

Slomškova slavnost v šolah. Slom-
škova zveza v Ljubljani je naprosila c.
kr. deželni šolski svet, naj bi bil spo-
minski dan ob 50 letnici Slomškove
smrti pouka prost in da naj učitelstvu
primerno obrazloži važnost tega dneva.
Deželni šolski svet je z ozirom na to
vlogo pooblastil c. kr. okrajne šolske
svete in ljubljanski mestni šolski svet,
da naj se podeli pouka prosti dan dne
24. septembra letos tistim ljudskim in
meščanskim šolam, ki nameravajo ta
dan slovesno obhajati. Ob tej priliki
se je tudi prepustilo ravnateljstvom
srednjih šol 24. septembra dovoliti kot
pouka prost dan.

Razne stvari.

**Pasivna rezistenca čeških poštних
uradnikov** je glasom »Češkega Slova«
neizogibna. Čas pasivnega odpora je
že določen, a še ne objavljen.

**Velike tatvine v bosenskih vojaških
skladiščih.** V Sarajevu so odkrili ve-
like tatvine v tamkajšnjem vojaškem
skladišču. Voj. nadoficijal Brodl je
mного let tajno prodajal staro železo
in druge kovinaste stvari; kradlo se ni
samo v sarajevskem skladišču, marveč
tudi v Brodu-Kilinoviku in Zenici.
Škoda znaša nad 50.000 K. Nadoficijal
Brodl je nedavno javil predpostavljene-
nim, da je bilo v skladišče vloženo; s
tem se je hotel pokriti za slučaj revizi-
je. Brodl je bil jako ugleden in uvažev-
van ter vse se čudi, da je kaj takega
zagrešil. Ko so ga zaprli, je priznal in
rekel, da je prišel v nesrečo vsled neke
menice, ki jo je podpisal nekemu pri-
jatelju in jo moral kasneje sam pla-
čati.

Sam si je odsekal glavo. V Penn
Argylu, Pa., je šel dne 14. julija Willi-
am Spiegel v gozd s sekiro, se vlegel
na tla in si s sekiro odsekal glavo.
Slabo zdravje je baje vzrok samo-
umora.

**Uspehi mladega hrvaškega umetnika
na Ruskem.** Te dni je v Moskvi nastopil
17letni hrvaški umetnik na gosli, Zlatko
Baloković, učenec slovitega dunajskega
profesorja Ševčika. Moskovski listi so
polni hvale o mladem umetniku, ki ga ne-
kateri imenujejo drugega Kubelika.

Samoumor 80letne starke. V Mo-
nakovu je v neopaženem trenutku ne-
koliko slaboumna 83letna Jožefa
Kraus skočila iz tretjega nadstropja
na dvorišče in obležala mrtva.

To je prava Američanka! Nek ame-
riški ženski list je razpisal nagrade za
najboljše spise gospodinj, kako so pre-
živele počitnice. Opravičeno se je med
drugimi priznala nagrada naslednjemu
pismu, ki ga je poslala neka gospa iz
Wyominga: »Jaz sem žena živinorejca
in farmarska hči in vem, kaj se pravi,
od ranega jutra do poznega večera de-
lati. Vedela sem tudi, da bi se na do-
pustu do smrti dolgočasila brez dela.
Zato sem predlagala svojemu možu, da
se čez počitnice vdinjam pri njem kot
navaden delavec, saj mu tako nikdar
ni dovolj »rok«. Nato sem za gospodinjs-
ka dela najela posebno oskrbnico in
ji naročila, da me za nobeno stvar ne
sme vprašati, ker hočem počitnice pre-
živeti prosta vseh gospodinjskih stvari.
Drugo jutro sem na vse zgodaj oblekla
plave delavske hlače in enak jopič, po-
krila glavo s širokokrajnikom, poteg-
nila na roke rokavice in šla kositi. Zve-
čer sem morala še spraviti konje in se
nato prav trudna vlegla k počitku. Na-

slednje jutro sem svoje ude komaj še
čutila, vendar sem ostala na delu; ko-
sila sem ravno tako kakor vsak drug
delavec in ponoči sem izvrstno spala.
Tako sem dan za dnem delala svojih
10 do 12 ur ter se tako izvrstno poču-
tila kakor že dolgo ne več. Na koncu
mojega tritedenskega dopusta mi je
mož izplačal zaslužek. Iz tega sem pla-
čala najeto oskrbnico, pa mi je še za
vsak teden dopusta ostalo po 8 dolar-
jev. Nato sem se s podvojeno vneto lo-
tila gospodinjstva in lahko rečem, da
sem se mnogo bloje odpočila, kakor bi
se bila, ako bi bila lenarila v viseči
mreži in čitala romane.«

Vlom v Andrassyjevo palačo. V Bu-
dimpešti so vlomili v palačo grofa An-
drassyja vlomilci, ki so odnesli antikno
zbirko, vredno 20.000 kron. Tatu, nekega
slikarskega pomočnika, je policija
izsledila in zaprla. Mož ni poznal vred-
nosti ukradene zbirke in jo je prodal
za 400 kron. Zbirko je dobil Andrassy
nazaj.

Okradena železniška postaja. Iz
skladišča na postaji Karansebes so
ukradli neznani vlomilci železno blaga-
jno, jo odpeljali na polje in ukradli
iz nje 30.000 kron denarja in vrednost-
nih papirjev.

Pri blagajni umorjeni blagajnik. V
Hamburgu so pri tvrdki Benekhe ro-
parji zvezali in zadavili blagajnika
Menzelna ter oropali blagajno.

Apaš usmrtil orožnika. V pariški oko-
lici je neki apaš ob belem dnevu ustrelil
nekega orožnika. Razljučen množica je
apaša do krvi pretepla in ga izročila so-
dišču.

Prijet poneverjevalec. Aretirali so bla-
gajnika ogrske državne železnice, Ivana
Gerryja, ki je poneveril, kakor smo svoj-
čas poročali, 48.000 kron.

Maščevalni pastor. Protestantki pas-
tor Ljudevit Jakob je šestkrat na cesti
ustrelil na kmeta Štefana Liposa in ga na
roki rnil. Jakob se je maščeval, ker je iz-
gubil neko tožbo z Liposom.

10.000 kron poneveril je v Sarajevu
tvrdil Kaestenbaum knjigovodja Fischer,
ki so ga zaprli.

Nesreča v rudniku. V Oberhausnu ob
Ruhri v Nemčiji sta bila ubita dva, ranjeni
pa štirje rudokopi.

Mortlec svojih otrok samomorilec.
Francoska policija je v Luksemburgu are-
tirala dva moža, ki sta bila osumljena ro-
parstva. Ko so enega aretiranca hoteli
zvezati, se je ustrelil. Pri samomrtilcu so
našli pismo, v katerem izjavlja, da je ustre-
lil svoja dva otroka. Res so našli na v
pismu označenem kraju zakopana dva
mrtva otroka.

40.000 kron vredno pismo izgubljeno.
Neka tridentinska banka je odposlala v
Italijo pismo, v katerem so bile 40.000 kron
vredne obligacije. Pismo je pa bilo med
vožnjo ukradeno. Tatov niso izsledili.

**V Ostendu prijati trije ponarejevalci
bankovcev.** Policija je v Ostendu aretirala
tri Angleže in dva Amerikanca, pri kate-
rih so našli 10.000 funtov vrednih ponare-
jenih angleških bankovcev.

Redka bolezen. — Pred devetimi leti
prišel je v bolnišnico sv. Luke v St. Paulu,
Minn., na bergljah tedaj 15 let stari Karol
J. Murphy iz Marshfielda, Minn. Od tega
časa leži neprestano v postelji vsled do-
sedaj še nedoğanega vzroka bolezni. Nje-
govo telo postaja vedno bolj odrevenelo
ali trdo tako, da se bode spremenilo sčaso-
ma v trdo koščeno maso. Zdravniki so
mnenja, da bode pomilovanja vredni bol-
nik okamenel tekom enega leta, smrt bo
nastopila tedaj, ko okameni tudi srce.
24letni živi mrlič je že popolnoma oslepel;
pripravljen je tudi vedno na smrt. Čudno
pri tem je, da leži pri svojih starših tudi
njegov brat vsled slične bolezni.

Novo zdravljenje. Umetno vzbujanje
toplote telesa v zdravilne namene, bodisi
s toplimi kopelji, ovoji ali žarki, je ravno
znano kot zdravilno sredstvo pri mnogih
bolezni. Kakor poročajo, so pred kratkim
iznašli novo zdravilno metodo, diathermi-
jo, ki temelji na ogrevanju telesa električ-
nim potom v poljubni meri ter vsled tega
znatno prenaša zgoraj omenjene načine
dovajanja toplote telesu.

Domišljavost pariškega čevljarja. —
Grozno domišljav mora biti neki pariški
čevljar, ki je otvoril svoj »atelj« v naj-
odličnejšem delu mesta Pariza. Dobri mož
je namreč v svoji »vsprejemnici« — pari-
ški čevljarji imajo namreč večinoma
vsprejemnice — rabil desko s sledečim
napisom: 1. Pri meni so cene od 100 fran-
kov naprej za par čevljev (trakovi za
čevlje se ne dajejo zastoj). 2. Prvo na-
ročilo mora znašati najmanj 20 parov čev-
ljev; zraven spada samoobsebi umevno
tudi 20 parov kopit, 120 parov nogavic
(za katere garantiram, da harmonira nji-
hova barva z barvo čevljev), in kovčeg
za čevlje. 3. Vsak odjemalec mora pri
meni deponirati v svrhu varnosti naročila
8000 frankov. 4. Blago dobavljam le proti
takojšnjemu doplačilu. — Kdo je bolj ne-
umen: čevljar ali njegovi odjemalci?

Telefon na cestah. V Kaliforniji je
uvredna zelo koristna naprava, ki služi

zlasti dobro avtomobilistom. Na cestah so
namreč v razdaljah po nekoliko kilome-
trov pribite na telefonskih drogah male
omarice, za katere imajo telefonski na-
ročniki posebne ključke. Vsak naročnik
dobi razven ključa poseben prenosni te-
lefonski aparat, ki se zlasti lahko da spravi
v avtomobil. Ako se dogodi kakav
avtomobilska nezgoda na potu, je treba
le zvezati telefonski aparat z omarico na
telefonskem drogu in poklicati pomoč.
Tudi drugim potnikom in izletnikom slu-
žijo telefonske naprave te vrste dobro.

IZ KNJIGOTRŽTVA.

**Koledarček slovenskega katoliško-
narodnega dijaštva za leto 1912/13.** V let-
nik. Uredil iur. Vekoslav Vrtovec. Založil
konzorcij »Zora«. Prodaja »Kat. bukvarna«
v Ljubljani. Cena K 1—. Tudi letos je iz-
dalo katol. nar. dijaštvo svoj koledarček.
Novi letnik se vredno pridružuje prvim
štirim. Notranji ustroj mu je ostal dose-
danji. Poleg navadne koledarske vsebine
primerne za dijaka prinaša na 113 straneh
informacije o študijah na visokih in sred-
njih šolah, na slov. deželni trgovski šoli
v Ljubljani in o enoletnem prostovoljstvu
in dva članka; prvi je izpod peresa tov.
dr. Steleta »Naš ideal in nasprotstva«,
drugega »Naši cilji« je spisal tov. phil.
Samsa. Za 32. strani je praznega papirja.
Informacije so se popravile, kakor so to
zahtevale nove uredbe na tej ali oni šoli
oziroma pri teli oni instituciji, deloma
so se tudi spopolnile. Zlasti bi opozorili
na one glede enoletnega prostovoljstva.
Novi bramenbi zakon je marsikaj izpre-
menil. Koledarček natančno podaja vse
nove določbe in bo gotovo služil kot ves-
ten in zanesljiv kažipot vsem tistim, ki
žele tozadevnih navodil. Stariše naših
srednješolcev pa posebno opozarjamo na
miglajje v oddelku »Srednje šole«, v ka-
tere šole lahko pošljejo sinove, ako so
prisiljeni jih vzeti iz gimnazije ali realke
že po dokončanem 2., 3., 4., 5. ali 6. raz-
redu. Doslej smo v takih slučajih poznali
le obrt, kadetnico ali državni urad, in
smo premalo pozornosti posvečali razli-
čnim strokovnim šolam. Koledarček daje v
tem oziru jako dobre in koristne nasvete.
Koledarček vsem tovarišem in prijateljem
slov. kat. nar. dijaštva prav toplo pripo-
ročamo, zlasti ker mu dajeja članka, ki
ju vsebuje, trajno vrednost.

»Družbenik Marijin« je nov molitve-
nik za Marijine družbe, kakor ga je izdalo
škofijsko vodstvo Marijinih družb, da se
tako doseže povsod enota in skupnost. —
Marijinim družabnikom, ki si kupijo ta
molitvenik, bo služil celo življenje, ker se
besedilo ne bo bistveno izpremenilo. Kljub
velikemu obsegu (okoli 450 strani) in lepi
opremitvi ter fini mali obliki ima molitvenik
zelo nizko ceno, ki znaša 1 K 50 vin. za
izvod z rdečo in 2 K 30 vin. z zlato obrezo,
najfinejša vezava šagrin, zlata obreza pa
velja samo 2 K 80 vin. Dobi se v Katoliški
Bukvarni v Ljubljani.

Marija, kraljica src. Nauk blaženega
Ludovika Grinjona Montfortskega o pravi
pobožnosti do Matere božje. Ta krasna,
splošno zaželjena knjiga je izšla ravno
tudi v gladki slovenski prestavi v obliki
molitvenika in obsega ob koncu tudi mašne
in druge vsakdanje molitve. Oblika je zelo
priročna in majhna, da spraviš knjižico,
kljub njeni obsežnosti — okoli 300 strani
— v vsak žep, ne da bi te količjak ovirala.
Papir in tisek je fin in za oči prijeten, cena
nizka. O tej zlati knjigi, ki je prepotrebna
za vsakega človeka, komur je na tem le-
žeče, da Marijo prav časti in se obvaruje

pred napačno pobožnostjo, ki je pogubila
že toliko duš, bomo še obširno izpregovo-
rili. Knjižica je izšla v zalogi »Katoliške
Bukvarne« v Ljubljani in velja z rdečo
obrezo 1 K 60 vin., fin šagrin z zlato obre-
zo 2 K 40 vin.

Istodobno je izšla tudi knjižica, ki
izpopolnjuje zgoraj označeni molitvenik in
ima naslov:

**Kratko navodilo za pravo pobožnost
do Matere božje, kraljice src,** po nauku bl.
Ludovika Grinjona Montfortskega. Prire-
dil dr. Anton Zdešar. — Tudi ta knjižica
se dobi v »Katoliški Bukvarni« v Ljubljani
ter stane broširana 30 vinarjev, 10 izvodov
in več po 25 vinarjev, v platnu 50 vinarjev,
10 izvodov in več po 40 vinarjev.

Deset pesmi k blagoslovu. Za mešan
zbor zložil Ant. Grum. Založila »Katoliška
Bukvarna« v Ljubljani. Cena izvodu 1 K.
Ti napevi bodo cerkvenim pevskim zborom
zlasti po deželi izbornu ustrezali in
dobrodošli. Ne samo radi tega, da so zlo-
ženi v lahkem in melodioznem slogu, tem-
več posebno še zato, ker ima vsak napev
po tri kitice, kar smo pri vseh do sedaj iz-
išlih blagoslovnih napevih zelo pogrešali.
Oblika zbirke je prav čedna, tisk lep in
razločen, papir zelo trpežen. Upamo, da
bodo naši gg. organisti radi segali po teh
primernih in lepih napevih ter jih z vese-
ljem izvajali v čast in slavo med nami pri-
čujočega Zveličarja.

Dalje prav toplo priporočamo **10 ob-
hajilnih pesmi in 2 v čast presv. Srcu Jezu-
sovemu** od istega skladatelja. — Tudi ti
napevi so melodiozni in prav lahki ter
bodo svojemu namenu vsestransko kar
najbolje služili. Cna partituri 1 K. Dobivajo
in naročajo se v »Katoliški Bukvarni« v
Ljubljani.

Dom in Svet, leposlovju, znanstvu.
Letnik XXV., šte. 8. Vsebine: Sama. Po-
vest. Spisal F. S. Finžgar. (Dalje). — Nag-
nilo se je solnce. Spisal Iv. Cankar. —
Nedolžna pesem. Zložil B. Gorenjko. —
Večerna pesem. Zložil B. Gorenjko. — Naš
up. Zložil B. Gorenjko. — Camera della
Segnatura. Spisal A. Zupan (Rim.) (Dalje).
— Marjaž. Spisal Ivan Cankar. — Mladini.
Zložil Leopold Turšič. — Okoli Azije in
Amerike. Spisal Vinko Šarabon. (Dalje).
— Pesem. Zložil B. Gorenjko. — Književ-
nost. — To in ono. — Slike: Novi most
čez Savo pri Mojstrani. — Perast v Boki
Kotorski. — Rafael Sanzio: Evharistija.
— J. Sterle: Portretna študija. — Barent-
sova koč. — Boj za predsedstvo v Zdru-
ženih državah: Taft govori proti Roose-
veltu. Roosevelt govori proti Taftu. —
Telovadba »Orlov« na Vrhniki.

Meteorološko poročilo.

Višina nad morjem 306,2 m, sred. tlak 736,0 mm

Dan	Čas opa- zovanja	Stanje baro- metra v mm	Tempe- ratura po Celsiju	Vetrovi	Nebo	Padačina v 24 urah v mm
1	9. zveč.	731,0	19,7	sl. zah.	jasno	
2	7. zjut.	731,5	14,8	sl. zah.	megla	0,0
	2. pop.	733,5	27,7	sr. jug	sk. obl.	

Srednja včerašnja temp. 20,2°, norm. 19,7°.

Profesor dr. pl. Valenta

2399 odpotuje do 10. septembra.

Tužnim srcem javljamo vsem dragim sorodnikom, prija-
teljem in znancem, da je naša preljubljena mamica, sestra,
teta in svakinja gospa

Uršula vd. Kregelj roj. Kovač

danes dne 2. avgusta ob 1. uri zjutraj po dolgi, mučni bolezni,
previdena s svetotajstvi za umirajoče v 50. letu svoje starosti
mirno v Gospodu zaspala.

Pogreb predrage nepozabne ranjke bo v soboto, dne 3. av-
gusta ob 5. uri pop. iz dež. bolnice na pokopališče k Sv. Križu.
Predrago rajnko priporočamo v blag spomin.

LJUBLJANA, dne 2. avgusta 1912.

Uršika, Mici, Mirko,
otroci.

„Slovensko društvo na Reki“.

Z ozirom na vest »Slovenca« 26. m. m. pod naslovom »Razpust slovenskega društva na Reki« nam poročajo z Reke sledeče: Iz omenjene vesti je razvidno, da je bilo na Reki samo eno slovensko društvo in da je z razpustom istega slovenska stvar na Reki zaspala. To bi bil v resnici uredar za nas reške Slovence, da se ni o veliki noči ustanovilo društvo »Liburnia« s čisto katoliškim programom. Prvo, pod naslovom »Slovensko izobraževalno društvo«, je bilo v začetku popolnoma objektivno, pozneje pa, ko so prišli v društvo nekateri »napredni« elementi, je začelo trobiti v liberalni klenji rog, kar pa ni bilo vsem članom povšeči in so zaradi tega mnogi izstopili iz društva. To je bilo voditeljem društva všeč, ker so sedaj mogli delati čisto po svoji oziroma po volji kranjskih liberalcev, ter so društvo kot taki tudi zavzeli, kajti društvo je komaj životarilo, ter so ga edino veselice, kjer se je pilo in jedlo za ubogo domovino Slovenijo sproti reševale materialnega pogina. In to društvo je ogrsko ministrstvo razpustilo češ, da je imelo svoj ustanovni občni zbor na Sušaku, a ne na Reki. Če pomislimo, da je slavno ogrsko ministrstvo za nepotrdiven pravil rabilo samo »dve leti« in da je potem razpustilo društvo s tako ničevim vzrokom, moramo priznati, da je to vsekakor bilo krivično in se kaj takega more zgoditi samo na Ogrskem. Nikakor ne simpatiziram z liberalci, vendar presojam vsako stvar objektivno. V tem slučaju ne privoščim tega, ker vem, da je bilo srce društva vendarle katoliško, kajti člani so bili večinoma naši obrtniki in delavci, ki so ohranili narodno zavest in tudi vero, a so samo zaradi tega držali s tistimi par liberalci, ker na Reki ni bilo drugega slovenskega društva. Bilo je tudi nekaj takih, ki sploh niso vedeli, kakšen cilj ima društvo, ker niso bili poučeni. Toda razpusta tega društva se pa moramo z druge strani vendarle veseliti, ker vidimo v tem napredek društva »Liburnia«, ki je katoliško in narodno, ampak dela molče, toda sigurno in je v kratkem času svojega obstanka pokazalo lepe uspehe. Pri tem društvu ne veljajo samo prazne besede, ampak tu se dela trezno in premišljeno za ohranitev slovenskega elementa na Reki. Društvo »Liburnia« ima lepo bodočnost, ker je upanje, da se v tem društvu združijo vsi reški Slovenci, ki niso pozabili na svojo narodnost, narodnost pravim, ker kdor izgubi narodnost, izgubi tudi vero. Kdo so naši največji neprijatelji na Reki? Sinovi naših očetov, poitalijanci Slovenci in Hrvatini. Oni so bili člani razpuščenega protimonarhičnega irendentskega društva: »La giavine Fiume«, oni so z največjim sovraštvom gledali na vse Slovence ter jih napadali dejansko in moralno po listih. In kdo je kriv temu? To je krivda naših slovenskih očetov, ki se niso brigali za odgojo svoje dece in so jo prepuščali samim sebi. Sinovi pa so preklinjali svoje roditelje, preklinjali so svoj materinski jezik in se ga sramovali ter postali naši največji janičarji. Naša dekleta in fantje, ki so prišli iskat dela na Reko in se tu komaj naučili par italijanskih besed, že so mislili, da so postali nekaj več kot navadni ljudje. Bog obvari, da je kdo izpregovoril na cesti samo eno besedico slovensko, to je bil višek pregrehe; sramovali so se in se sramujejo izpregovoriti besedico v svojem materinskem jeziku. Zato si je stavilo društvo »Liburnia« nalogo, reševati te zaslepljene reveže, pokazati jim pravo pot, varovati jih pred versko in narodno propastjo ter jih privajati k varčnosti in zmernosti. Reški Slovenci, prihitite v to društvo, da se organizirate ter da potem s skupnimi močmi nasprotujete skupnemu sovražniku. Tudi člani prejšnjega društva, ki čutite slovensko in katoliško, pristopite! Ne mislite, da s tem, če stopite v katoliško društvo, izgubite na svojem ugledu! Katoliška društva so organizacije, ki družijo versko in narodno misleče. Kdor je proti enemu ali drugemu, seveda ne more biti njihov član. Naše načelo bodi »Vse za vero in milo nam Slovenijo!« »Liburnia« ima svoje prostore »Viale Francesco Deák« 2, 1. nadstropje desno. Prostori so odprti vsak dan od 6. do 10. ure zvečer, ob nedeljah in praznikih pa celi dan. Člani se vpisujejo in članarina se plačuje vsak četrtek od 7. do 9. ure zvečer in vsako nedeljo in praznik od 11. do 12. ure dopoldne ter od pol 5. do pol 7. ure zvečer. Društvo ima svojo lastno čitalnico in knjižnico, katera je odprta tiste ure, ko se tudi plačuje članarina. — Priporočali bi vsem katoliškim društvom na Kranjskem in drugod, da društvu »Liburnia« takoj naznanijo vsakega Slovence, ki se misli preseliti na Reko ter tudi dotičnemu priporoče, naj se zgleda v omenjenem društvu. Priporočljivo bi bilo tudi, če bi se naši bratje iz domovine spomnili na reške Slovence s kakšnim majhnim darom, bodisi v denarju ali s čim drugim, kar bi bilo v prosoh tega društva.

Ali ste že obnovili naročnino?

Zmede v Turčiji.

V Turčiji gre vse narobe. Turčija je zdaj radi notranjih zmed bolj oslABLJENA kot kdaj prej. Evropa se je bala, da zavre ob nevarnosti notranje vojske v Turčiji tudi v balkanskih državah. Državniki v Belgradu, Atenah in v Sofiji so pa hladni. Ko so ropotali vsi po Makedoniji prejšnja leta, se je po balkanskih državah glasila prisega, da se morajo osvoboditi v Turčiji tlačeni bratje. Zdaj se gode v Turčiji vse hujše stvari, balkanske države pa mirujejo. Mogoče pomenja ta mir le tišino pred viharjem. Bulgari, Srbi in Grki ter Črnogorci pa mirujejo in čakajo, kako da se razvijejo sedanje zmede v Turčiji. Tudi naša država z največjo hladnokrvnostjo opazuje veliko gibanje na Balkanu. Vsekakor je sedanja tišina v najprizadetejših državah sumljiva.

Turški vladni komisiji je izjavilo 250 zastopnikov, kakor poročajo 1. t. m. iz Soluna, med njimi 4 častniki pod vodstvom Mehmed paše, da zahtevajo Albanci s Kosovo polja, da mora vlada v 48 urah razpustiti zbornico. Ahmed paša je izjavil, da če se tekom 48 ur zbornica ne razpusti, store zastopniki vse, da ostreje za to zahtevo nastopijo. Javna tajnost je, da če vlada Albancem ne ugodí, prično Albanci prodirati proti Skoplju. Kosovski vali je zato prosil, da naj mu vlada določi, kako naj postopa, če prično Albanci prodirati proti Skoplju.

Po albanskih mestih vlada popolna anarhija. Vsa albanska mesta so v nevarnosti, da jih Albanci zasedejo. Verisovec so 31. m. m. zasedli Albanci, ki so odprli vse ječe in zavzeli vsa vladna poslopja. Albanci so tudi zasedli vse ceste, ki vodijo iz Kumanova v Presevo in v Skopje. Pričakujejo, da zasedejo Albanci tudi Kumanovo.

Maršala Ibrahim pašo, predsednika pravne komisije, so 1. t. m. v Prištini zelo navdušeno sprejeli. Vsi voditelji vstašev so zbrani v Prištini.

Iso Boljetinac je pustil v Novem Pazaru 500 oboroženih vstašev. Boljetinac zahteva, da naj otvorijo vse zapore, izpušče vse jetnike, tudi navadne hudodelce. Veliki vezir je po pravni komisiji v Prištini naprosil zaupnike Albancev, da naj Boljetinca opozore, da njegova zahteva nasprotuje postavi in bi v Evropi napravilo zelo slab vtis, če bi mu ugodili. Boljetinca vlada tudi poziva, da naj se umakne iz Novega Pazarja.

Iz Prizrena je brzojavilo 74 častnikov velikemu vezirju na častno besedo, da Albanci niso veleizdajalci in da ne zahtevajo drugega, kakor da se razpusti mladoturška zbornica. Častniki prosijo, da naj se Albancem ugodí.

Bulgar Albanec Petko je v Ohridi vrzel bombo. Ob eksploziji je bil ranjen napadalec. Druge škode bomba ni povzročila. Petko je pobegnil. Tudi v Rezni so metali bombe.

Včerajšnja seja turške zbornice je bila zopet nadvse zanimiva. Padale so hude besede. Z veliko večino je zbornica sklenila, da se nakaže predlog o izpremembi ustave komisiji.

Mladoturški uradniki se odpovedujejo svojim službam. Odstopila sta med drugim senator Muštak in komisar tobačne rezije Nanuk, sin bivšega velikega vezirja Sajda.

PRVI KRŠČANSKI PEDAGOŠKI KONGRES NA DUNAJU.

Pod pokroviteljstvom prestolonaslednika nadvojvode Franc Ferdinanda zboruje od 8. do 11. septembra na Dunaju prvi mednarodni krščanski pedagoški kongres. Priprave zanj vodi nižjeavstrijska učiteljska zveza.

NEMŠKO-ČEŠKA SPRAVNA POGAJANJA.

Na Dunaj je došel češki namestnik knez Thun, ki je konferiral tako s Stürgkhom kakor tudi s Heinoldom. Sodijo, da je šlo za češko-nemško spravo, dasi to uradno zanikujejo.

O Odstopu Cuvaja in Lukacsa.

Lukacs je izjavil v klubu vladne stranke, da ni niti govora, da bi zdaj Cuvaj odstopil. S Cuvajem je Lukacs zelo zadovoljen, češ da deluje goreče in da je že dosegel velike uspehe. Neki drugi zelo odlični poslanec vladne stranke je pa izjavil, da se glede na volilno pravico kakor tudi z ozirom na poslovniki in na upravno presodno lahko sklene kompromis z opozicijo. Tisza in Lukacs sta pripravljena vsak čas se umakniti, a drži za vladna stranka.

BOSENSKI MOHAMEDANCI IN VLADA.

Bosenski rajs ulema šarac na poziv vlade odstopi. Sledi mu Atibović Cavzević. Mohamedanski list »Musavat« preneha izhajati.

POLITIKA V FRANCOŠKI ARMADI.

Na Francoskem se je ustanovila republikanska armadna liga, ki dela na to, da jo podpirajo politiki in ki ima namen boriti

se proti Konservativnim častnikom, ki jih vodi zet Boulangerjev, polkovnik Driand. Spora v francoskem častniškem zboru se najbolj vesele Nemci.

DEPUTACIJA PRAVOSLAVNIH SRBOV V BELGRADU.

Karlovi v Sirmiji, 30. julija. Radi razpusta srbskega pravoslavnega cerkvenega kongresa se je odposlala v Peterburg deputacija srbskega pravoslavnega patriarhata. V Peterburgu jo je sprejel predsednik slovanskega dobrodelnega društva, generalni major Parensov. Deputacija mu je poročala, zakaj da je poromala v Peterburg in ga prosila, da naj se društvo bolj kot dozdaj zanima za koristi Slovanov, ki ne živé v Rusiji. Ruskega generala so prosili, da naj na oficioelno Rusijo vpliva, da bo ščitila vse Slované. Deputacija se je nato predstavila višjemu prokuratorju svetega sinoda, kateremu je poročala o razpustu srbskega cerkvenega kongresa. Tako general Parensov, kakor tudi višji prokurator svetega sinoda sta bila z deputacijo zelo ljubeznjiva.

ODSTOP PERUANSKE VLADE.

Peruansko ministrstvo je demisioniralo.

Glasba.

»Novi Akordi« prinašajo v 1. in 2. številki XI. letnika lepo število deloma prav zanimivih skladb, ki pričajo, da se je v naši glasbeni literaturi pričelo ono čvrsto gibanje, katero smo v razvoju naše glasbe težko pogrešali. Zasluga za to gre eminentno »Novim Akordom« in njih uredniku g. dr. G. Kreku. Kritike posameznih skladb so objavljene v književni prilogi. Zato omenimo tu le najboljše izmed obilnega. Vseskozi modern, radikalen je mladi Ravnik, ki je že z dosedanjimi, kvantitativno ne obilimi, ali zato kvalitativno tem boljimi deli stopil v ospredje. Meni se vidi poleg Lajovica najbolj markantna prikazen v teh dveh zvezkih. Njegovemu »Moment«-u za klavir se Mirkovi »Glasbeni utrinki« niti primerjati ne dajo. Boljši je Mirkov mešan zbor »Kam hitite«. Devov moški zbor »Se ena« in Pavčičev »Deklica, ti si jokala« sta enako dolgočasna, zelo živ pa je Adamičev moški zbor »Polonica«, majhen, pa jako ličen. Slednjič bodita omenjena ena nedolžna »Giga« od Rožanca za gosli in klavir ter en resen samospev s klavirjem »Zapel bi pesem žalostno« od St. Premrla. Posebno opozarjam še na književno priložo 1. zvezka. Tam piše dr. Gojmir Krek o p. Sattnerjevem oratoriju »Assumptio« kolikor toliko kritično in obljublja kritično razpravo o tem delu od stalnega referenta. Lajovic se pritožuje o uredbi naših koncertov, ustroju naših zborov ter načinov prednašanja. Vse to zasluzi resnega uvaževanja. Kar se naše strani tiče, sme biti g. Lajovic prepričan, da smo že davno uvideli in tudi že poudarjali organične napake našega glasbenega življa, katere so na naši strani veliko manj izrazite kot na nasprotni. Tudi radikalizma, katerega g. Lajovic tako toplo priporoča, je ravno pri naših ljudeh veliko več kot pri drugih društvih, kjer reklamirajo vso umetnost zase, pa čutijo potrebo po barnumski reklamni in preminjajo tako oder v areno. O načinu izvajanja piše Lajovic v obravnavanju večera bratov Ipavcev, prirejenega od »Ljubljanskega Zvona« doslovno: »Trud pevovodje je bil zapravljen v tak način našutiranja, da se ne morem vzdržati, da ga ne bi enkrat energično ožigosal, tembolj ker je nevarnost velika, da se bo sicer epidemično razširil. V mislih imam one po vatle dolge oddihe in pavze za vsako prepo to besedo, pa prav za vsako. To ni nikako petje, ampak čisto navadna rezanca.« Ta bolezen izvira iz koncertov »Glasbene Matice«. — Značilen za naše razmere je poziv uredništva »Novih Akordov« na skladatelja Parmo. Naj ga vsak čita, kakor sploh celo književno priložo, katera je pisana zelo objektivno ter bo mnogo pripomogla, da se na našem glasbenem obnebu zjasni. Proč z namišljenim monopolom! Vsak naj dela in vsakomur se pripoznaj, kar koristnega stori, potem pridemo naprej tudi v koncertnem gibanju. »Nove Akorde« pa nujno in najtopleje priporočamo. Vsak, kdor se količkaj zanima za našo glasbo, naj jih čita in naroči. Če eden sam ne more, pa po več skupaj. Tako bo morda mogoče ustanoviti mesečnik. Sedanji intervali, v katerih izhajajo posamezne številke, so le malo preveč neredni in dolgi.

Gospodarsivo.

Zemljiška kriza na Hrvaškem? Hrvaški »Gospodarski list« prinaša članek, v katerem se razmotriva možnost nastopa krize v ceni zemljišč. Po nekaterih okrajih je namreč svoj čas vsled ameriških dolarjev nastala velika gonja za zemljišči; zemlja je zato silno poskočila v ceni. Ker pa se izseljevanje vse bolj širi in ljudje ali na vrnitev ne mislijo, ali pa denarja nimajo, da bi ga

pošiljali domov za nakup zemljišč, je cena zemlje jela hitro padati. V večjem mestu Gorskega okraja so okna 48 hiš zabita z deskami, kar znači, da so lastniki v Ameriki. Cena zemlje in hiš je padla na nič, ker nihče ne vpraša po njih. Ako se ta proces v isti smeri razvije tudi po drugih krajih, preti Hrvaški velika zemljiška kriza.

Prvo leto bosenske poštne hranilnice izkazuje naslednji promet: Hranilnih knjižic je bilo izdanih 10.409 s 50.884 uložki in skupaj 1.628.098 K 63 vin.; izplačanih pa 1800 knjižic v 11 ti-soč 504 odplačilih skupaj 961.299 K 18 vin. Hranilnih transakcij je bilo torej 62.388 z 2.589.397 K 81 vin. prometa in 666.799 K 45 vin. imovine. — V čakovnem prometu je bilo otvorjenih 1014 računov s 155.203 uložki, v skupnem znesku 82.587.762 K 72 vin., izplačil pa v 51.079 obrokih 79.413.262 K 28 vin. V čakovnem prometu je bilo torej 206.282 transakcij s prometom 162.001.025 K. Rentnih knjižic je bilo 34, na katere je shranjenih za 1.172.702 K vrednostnih papirjev. Na račun vlagateljev se je kupilo za 17.080 K vrednostnih papirjev.

— **Pošiljatev poštne zavitek v Egipt.** Tvrdom, ki pošiljajo poštne zavitke v Egipt, je v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani dopis egiptovske poštne uprave o sestavi carinskih izjav k pošt-nim zavirkom na vpogled.

»Krmar Milanovič«, povest. Založila »Katoliška Bukvarna«. Cena 1 K 40 v. vez. 2 K 20 vin. Prekrasna povest obravnava življenje na morju z vsemi njegovimi prijetnostmi in strahotami. Neverjetno živo oriše v nji pisatelj potop močnejše ladje ter usodo nekterih ljudi, ki so se rešili v malem čolničku prvega pogina. Slovencem, ki nam je morsko življenje tuje, nudi povest nekaj povsem novega in kdo jo bo začel brati, je ne bo odložil, dokler je ne bo prečital do konca.

Somišljeniki! Prispevajte in nabirajte za Ljudski sklad!

Krepkega dečka

iz poštene hiše sprejme v pouk
I. Wiegele, kovač, Perava, pošta
Beljak, Koroško.
2352

Odda se lepo

stanovanje

v I. nadstropju z 2. sobama, kopalnico in pritliklinami za november termin eventualno tudi za takoj. Poizve se v trgovini A. Sušnika, Zaloška cesta. 2398

Ženitbena ponudba.

40 let stara dekle, ves čas vzglednega življenja, prihranjenega denarja nad 2.000 K se želi poročiti z moškim bogoljubnega življenja enake ali tudi večje starosti, ki bi bil zaposlen v stalni c. kr. službi.

Ponudbe naj se blagovolijo poslati na upravništvo »Slovenca« pod »M. R. št. 285«.

2359

Veletrgovina s specerijo in z deželimi pridelki ANTON ROLENC, CELJE, Graška cesta številka 22.

Prazen je izgovor, da se mora blago kupovati pri tujcih, ker Vam nudi domača zgoraj imenovana veletrgovina v vsakem oziru bogato in zelo povečano zalogo z vedno svežim specerejskim blagom, tako, da zamore popolnoma ustreči zahtevam cenjenih gosp. trgovcev proti vsaki konkurenci, o čemur se lahko vsakdo sam prepriča, če tudi z najmanjšim poizkusom in prosim za mnogobrojen obisk. Večastitim gospodom duhovnikom ponudim voščene, kakor tudi druge vrste svet, ter olje in kadilo za cerkve.

Kupujem tudi vsakovrstne deželne in druge pridelke kakor ovse, pšenico, suhe gobe, fižolje, seno, orehe, vinski kamen itd. splah vse po najvišjih dnevnih cenah. Kupim tudi vsakovrstne vreče, ter petrolejske in druge sode.

Cenjenim kmetovalcem naznanjam, da imam v zalogi vsakovrstna poljska in vrtna semena za neslajive kaljivosti, kakor pravo francosko lucerno, domače deteljo, travo, ter čebulček, fižol in krompir za sadit bel, rumen ali rožen. Za krmljenje živine imam v zalogi riževo moko in otrobe v ceni od 9.— do 15.— Kron 100 kg. 2973

Postna naročila se izvršujejo z obratno pošto.